

USTAWA

z dnia 29 sierpnia 1997 r.

Prawo bankowe.

(Dz. U. z dnia 21 listopada 1997 r.)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady prowadzenia działalności bankowej, tworzenia i organizacji banków, oddziałów i przedstawicielstw banków zagranicznych oraz zasady sprawowania nadzoru bankowego, postępowania naprawczego, likwidacji i upadłości banków.

Art. 2. Bank jest osobą prawną utworzoną zgodnie z przepisami ustaw, działającą na podstawie zezwoleń uprawniających do wykonywania czynności bankowych obciążających ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym.

Art. 3. Wyrazy "bank" lub "kasa" mogą być używane w nazwie oraz dla określenia działalności lub reklamy wyłącznie banku w rozumieniu art. 2, z tym że:

- 1) nie dotyczy to jednostek organizacyjnych używających wyrazów "bank" lub "kasa", z których działalności jednoznacznie wynika, że jednostki te nie wykonują czynności bankowych,
- 2) wyraz "kasa" może być także używany w nazwie oraz do określenia działalności lub reklamy jednostki organizacyjnej, która na podstawie odrębnej ustawy gromadzi oszczędności oraz udziela pożyczek pieniężnych osobom fizycznym zrzeszonym w tej jednostce.

Art. 4. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) bank krajowy - bank mający siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) bank zagraniczny - bank mający siedzibę za granicą,
- 3) międzynarodowa instytucja finansowa - instytucję finansową, której większość kapitału własnego należy do państwa będącego członkiem Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju lub banków centralnych takich państw,
- 4) karta płatnicza - kartę identyfikującą wydawcę i upoważnionego posiadacza, uprawniającą do wypłaty gotówki i dokonywania zapłaty, a w przypadku karty wydanej przez bank lub instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytu - także do dokonywania wypłaty gotówki i zapłaty z wykorzystaniem kredytu,
- 5) pieniądź elektroniczny - wartość pieniężną stanowiącą elektroniczny odpowiednik znaków pieniężnych, która spełnia łącznie następujące warunki:
 - a) jest przechowywana na elektronicznych nośnikach informacji,
 - b) jest wydawana do dyspozycji na podstawie umowy w zamian za środki pieniężne o nominalnej wartości nie mniejszej niż ta wartość,
 - c) jest przyjmowana jako środek płatniczy przez przedsiębiorców innych niż wydający ją do dyspozycji,
 - d) na żądanie jest wymieniana przez wydawcę na środki pieniężne,
- 6) znaczny pakiet akcji lub udziałów - posiadane przez bank bezpośrednio lub pośrednio pakiety akcji lub udziałów w podmiocie, wniesione dopłaty w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub wkłady w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej oraz sumy komandytowe w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, spełniające co najmniej jeden z poniższych warunków:
 - a) pakiet stanowi co najmniej 10% kapitału podmiotu,
 - b) pakiet uprawnia do wykonywania co najmniej 10% głosów w organie stanowiącym podmiot lub umożliwia wywieranie znaczącego wpływu na zarządzanie podmiotem,

- c) wartość pakietu, według wyceny przyjętej w celu sporządzenia sprawozdania finansowego, stanowi co najmniej 10% funduszy własnych banku,
- 7) instytucja finansowa - podmiot niebędący bankiem, który łącznie co najmniej 75% przychodów uzyskuje z wykonywanej przez siebie działalności gospodarczej w zakresie:
- a) nabywania i zbywania udziałów lub akcji,
 - b) udzielania pożyczek ze środków własnych,
 - c) udostępniania składników majątkowych na podstawie umowy leasingu,
 - d) świadczenia usług w zakresie nabywania i zbywania wierzytelności,
 - e) świadczenia usług związanych z transferem środków pieniężnych,
 - f) emitowania instrumentów płatniczych i administrowania nimi,
 - g) udzielania gwarancji, poręczeń lub zaciągania innych zobowiązań nieujmowanych w bilansie,
 - h) prowadzenia na rachunek własny lub rachunek innej osoby fizycznej lub prawnej obrotu:
 - w zakresie operacji terminowych,
 - instrumentami rynku pieniężnego,
 - zbywalnymi papierami wartościowymi,
 - i) uczestniczenia w emisji akcji lub świadczenia usług związanych z taką emisją,
 - j) świadczenia usług w zakresie zarządzania aktywami,
 - k) świadczenia usług w zakresie doradztwa finansowego, w tym inwestycyjnego,
 - l) świadczenia usług brokerskich na rynku pieniężnym,
- 8) podmiot dominujący - podmiot w rozumieniu art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. Nr 118, poz. 754 i Nr 141, poz. 945, z 1998 r. Nr 107, poz. 669 i Nr 113, poz. 715, z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 702 i 703, Nr 94, poz. 1037, Nr 103, poz. 1099, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1189) lub podmiot, który w ocenie Komisji Nadzoru Bankowego może w inny sposób wywierać znaczący wpływ na inny podmiot zależny,
- 9) podmiot zależny - podmiot, w stosunku do którego inny podmiot jest podmiotem dominującym, przy czym wszystkie podmioty zależne od tego podmiotu zależnego uważa się również za podmioty zależne od pierwotnego podmiotu dominującego,
- 10) holding finansowy - grupę co najmniej dwóch podmiotów, w której podmiotem dominującym jest instytucja finansowa, a w skład grupy wchodzi wyłącznie lub w większości banki lub instytucje finansowe i przynajmniej jednym podmiotem zależnym jest bank,
- 11) holding o działalności mieszanej - grupę co najmniej dwóch podmiotów, w której podmiotem dominującym jest podmiot niebędący bankiem ani instytucją finansową, a przynajmniej jednym podmiotem zależnym jest bank,
- 12) przedsiębiorstwo pomocniczych usług bankowych - podmiot, którego podstawowa działalność ma charakter pomocniczy w stosunku do podstawowej działalności jednego lub więcej banków, a w szczególności polega na zarządzaniu własnym lub powierzonym majątkiem lub świadczeniu usług w zakresie przetwarzania danych,
- 13) właściwe władze nadzorcze - władze uprawnione na mocy obowiązujących przepisów do sprawowania nadzoru nad podmiotami działającymi na rynku finansowym,
- 14) znaczący wpływ - zdolność do udziału w podejmowaniu decyzji w zakresie wyznaczania kierunków polityki finansowej i operacyjnej, w tym również dotyczącej podziału zysku lub pokrycia straty bilansowej innego podmiotu,
- 15) bliskie powiązania - posiadanie przez podmiot bezpośrednio lub pośrednio ponad 10% kapitału innego podmiotu lub prawa do wykonywania co najmniej 10% głosów w organach innego podmiotu, lub pozostawanie z innym podmiotem w takim związku gospodarczym, opartym na stałej współpracy, w szczególności wynikającej z zawartej umowy lub umów, który w ocenie Komisji Nadzoru Bankowego może mieć istotny wpływ na pogorszenie się sytuacji finansowej jednego z podmiotów,
- 16) podmioty powiązane kapitałowo lub organizacyjnie - co najmniej dwa podmioty, z których przynajmniej jeden bezpośrednio lub pośrednio wywiera znaczący wpływ na pozostałe lub które stanowią dla banku jedno ryzyko gospodarcze ze względu na to, że kondycja finansowa jednego z nich może mieć wpływ na spłatę zobowiązań przez pozostałe,
- 17) instytucja kredytowa - podmiot mający swoją siedzibę za granicą Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, zwanych dalej "państwami członkowskimi", prowadzący we własnym imieniu i na własny rachunek, na podstawie zezwolenia właściwych władz nadzorczych, działalność polegającą na przyjmowaniu depozytów lub innych

środków powierzonych pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym i udzielaniu kredytów lub na wydawaniu pieniądza elektronicznego,

- 18) oddział instytucji kredytowej - jednostkę organizacyjną instytucji kredytowej wykonującą w jej imieniu i na jej rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego tej instytucji kredytowej, przy czym wszystkie jednostki organizacyjne danej instytucji kredytowej odpowiadające powyższym cechom, utworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się za jeden oddział,
- 19) oddział banku krajowego - jednostkę organizacyjną banku krajowego wykonującą w jego imieniu i na jego rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego bankowi krajowemu, przy czym wszystkie jednostki organizacyjne danego banku krajowego odpowiadające powyższym cechom, utworzone na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa, uważa się za jeden oddział,
- 20) oddział banku zagranicznego - jednostkę organizacyjną banku zagranicznego wykonującą w jego imieniu i na jego rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego temu bankowi, przy czym wszystkie jednostki organizacyjne danego banku zagranicznego odpowiadające powyższym cechom, utworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się za jeden oddział,
- 21) działalność transgraniczna - wykonywanie przez instytucję kredytową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przez bank krajowy na terytorium państwa goszczącego wszystkich lub niektórych czynności w zakresie wynikającym z udzielonego zezwolenia, bez uczestnictwa oddziału tej instytucji lub banku,
- 22) państwo macierzyste - państwo członkowskie, w którym dana instytucja kredytowa uzyskała zezwolenie na wykonywanie działalności i na terenie którego ma swoją siedzibę,
- 23) państwo goszczące - państwo członkowskie, na terytorium którego bank krajowy wykonuje lub zamierza wykonywać działalność,
- 24) instytucja pośrednicząca - bank lub inną instytucję uczestniczącą w wykonywaniu przelewów transgranicznych, niebędącą bankiem zlecaniodawcy ani bankiem beneficjenta.

Art. 5. 1. Czynnościami bankowymi są:

- 1) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- 2) prowadzenie innych rachunków bankowych,
- 3) udzielanie kredytów,
- 4) udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie akredytyw,
- 5) emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- 6) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- 6a) wydawanie, rozliczanie i umarzanie pieniądza elektronicznego,
- 7) wykonywanie innych czynności przewidzianych wyłącznie dla banku w odrębnych ustawach.

2. Czynnościami bankowymi są również następujące czynności, o ile są one wykonywane przez banki:

- 1) udzielanie pożyczek pieniężnych oraz pożyczek i kredytów konsumenckich w rozumieniu przepisów odrębnej ustawy,
- 2) operacje czekowe i wekslowe oraz operacje, których przedmiotem są warranty,
- 3) wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- 4) terminowe operacje finansowe,
- 5) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- 6) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- 7) wykonywanie czynności obrotu dewizowego,
- 8) udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- 9) wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych.

3. Wydawanie, rozliczanie i umarzanie pieniądza elektronicznego oraz dokonywanie płatności z jego użyciem określają odrębne przepisy.

4. Działalność gospodarcza, której przedmiotem są czynności, o których mowa w ust. 1, może być wykonywana wyłącznie przez banki, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Jednostki organizacyjne inne niż banki mogą wykonywać czynności, o których mowa w ust. 1, jeżeli przepisy odrębnych ustaw uprawniają je do tego.

Art. 6. Poza wykonywaniem czynności bankowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, banki mogą:

- 1) obejmować lub nabywać akcje i prawa z akcji, udziały innej osoby prawnej i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- 2) zaciągać zobowiązania związane z emisją papierów wartościowych,
- 3) dokonywać obrotu papierami wartościowymi,
- 4) dokonywać, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika, z tym że bank jest obowiązany do ich sprzedaży w okresie nie dłuższym niż 3 lata od daty nabycia,
- 5) nabywać i zbywać nieruchomości,
- 6) świadczyć usługi konsultacyjno-doradcze w sprawach finansowych,
- 7) świadczyć inne usługi finansowe,
- 8) wykonywać inne czynności, jeżeli przepisy odrębnych ustaw uprawniają je do tego.

Art. 7. 1. Oświadczenia woli składane w związku z dokonywaniem czynności bankowych mogą być wyrażone za pomocą elektronicznych nośników informacji.

2. Dokumenty związane z czynnościami bankowymi mogą być sporządzane na elektronicznych nośnikach informacji, jeżeli dokumenty te będą w sposób należyty utworzone, utrwalone, przechowywane i zabezpieczone. Usługi związane z zabezpieczeniem tych dokumentów mogą być wykonywane przez banki i spółki tworzone przez banki i inne podmioty.

3. Jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, uznaje się, że czynność dokonana w formie, o której mowa w ust. 1, spełnia wymagania formy pisemnej także wtedy, gdy forma pisemna została zastrzeżona pod rygorem nieważności.

4. Prezes Narodowego Banku Polskiego określa, w drodze zarządzenia, zasady tworzenia, utrwalania, przechowywania i zabezpieczania dokumentów bankowych, o których mowa w ust. 2.

Art. 8. Bank jest obowiązany do utrzymywania płynności płatniczej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju prowadzonej działalności.

Art. 9. W bankach działa kontrola wewnętrzna, która sprawdza legalność i prawidłowość działalności prowadzonej przez bank oraz prawidłowość i rzetelność składanych sprawozdań i informacji.

Art. 10. Kontrola wewnętrzna w bankach spółdzielczych zrzeszonych w bankach zrzeszających może być wykonywana przez bank zrzeszający na zasadach określonych w umowie zrzeszenia.

Art. 11. 1. Przewidziane w ustawie zezwolenia, zgody i upoważnienia udzielane są w drodze decyzji właściwych organów.

2. Przy wydawaniu decyzji stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie.

3. Decyzje Komisji Nadzoru Bankowego i Prezesa Narodowego Banku Polskiego mają moc ostatecznych decyzji administracyjnych. Art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, stosuje się odpowiednio.

4. O ile ustawa nie stanowi inaczej, termin na wydawanie opinii, o których w ustawie mowa, wynosi 30 dni.

Rozdział 2

Tworzenie i organizacja banków oraz oddziałów i przedstawicielstw banków

Art. 12. Banki mogą być tworzone jako banki państwowe, banki spółdzielcze lub banki w formie spółek akcyjnych.

Art. 13. 1. Założycielami banku w formie spółki akcyjnej mogą być osoby prawne i osoby fizyczne, z tym że założycieli nie może być mniej niż 3.

2. Założycielami banku spółdzielczego mogą być tylko osoby fizyczne w liczbie wymaganej dla założenia spółdzielni, określonej ustawą z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288 i Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 5, poz. 32, Nr 24, poz. 110 i Nr 43, poz. 189 oraz z 1997 r. Nr 32, poz. 183 i Nr 121, poz. 769 i 770).

3. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do banku, którego założycielem jest bank krajowy lub bank zagraniczny.

Art. 13a. Zarząd banku działa i wykonuje swoje funkcje w siedzibie określonej w statucie banku.

A. Banki państwowe

Art. 14. 1. Bank państwowy może być utworzony przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia, na wniosek Ministra Skarbu Państwa zaopiniowany przez Komisję Nadzoru Bankowego. W tym samym trybie następuje likwidacja banku państwowego, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3.

2. Rozporządzenie Rady Ministrów o utworzeniu banku państwowego określa nazwę, siedzibę, przedmiot i zakres działania banku, jego fundusze statutowe, w tym środki wydzielone z majątku Skarbu Państwa, które stają się majątkiem banku.

3. Bank państwowy nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych.

Art. 15. 1. Organami banku państwowego są rada nadzorcza i zarząd.

2. Członkowie zarządów lub rad nadzorczych nie mogą zajmować się działalnością konkurencyjną. W szczególności nie mogą być członkami zarządu lub rady nadzorczej innego banku, chyba że bank państwowy jest akcjonariuszem tego banku.

Art. 16. 1. Radę nadzorczą powołuje się na okres 3 lat spośród osób posiadających odpowiednie kwalifikacje z zakresu finansów. Przewodniczącą rady nadzorczej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Skarbu Państwa.

2. Członkowie rady są powoływani przez Ministra Skarbu Państwa spośród osób nie będących członkami zarządu tego banku. Odwołanie członków rady następuje w takim samym trybie, w jakim zostali powołani.

Art. 17. 1. Prezesa zarządu banku państwowego powołuje i odwołuje rada nadzorcza.

2. Pozostałych członków zarządu banku powołuje i odwołuje rada nadzorcza, na wniosek prezesa zarządu banku.

3. Powołanie prezesa zarządu oraz jednego członka zarządu następuje za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego. Przepisy art. 22 stosuje się odpowiednio.

Art. 18. 1. Rada nadzorcza sprawuje nadzór nad działalnością banku państwowego, zatwierdza przedstawione przez Zarząd sprawozdanie finansowe oraz podział zysku i sposób pokrycia strat, a także przyjmuje sprawozdania z działalności banku, udziela zarządowi banku zaleceń oraz może zawieszać w czynnościach członków zarządu banku.

2. Z zastrzeżeniem ust. 1, zarząd banku rozpatruje sprawy dotyczące działalności banku oraz podejmuje w tych sprawach uchwały, których wykonanie zapewnia prezes zarządu banku.

3. Rada nadzorcza uchyla uchwałę zarządu banku w razie stwierdzenia jej niezgodności z przepisami prawa lub statutem banku.

4. Prezes zarządu banku państwowego reprezentuje bank, przewodniczy zarządowi banku oraz organizuje działalność banku.

5. Szczegółowy zakres działania rady nadzorczej i zarządu oraz osoby uprawnione do reprezentowania banku określa statut banku państwowego.

Art. 19. Statut bankowi państwowemu nadaje, w drodze rozporządzenia, Minister Skarbu Państwa w porozumieniu z Ministrem Finansów, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Bankowego.
akty wykonawcze

B. Banki spółdzielcze

Art. 20. 1. Bank spółdzielczy może być utworzony, z zachowaniem trybu określonego przepisami ustawy - Prawo spółdzielcze, na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, wydanego w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych na wniosek założycieli, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich

zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252); przepisy art. 30-38 stosuje się odpowiednio.

2. Statut banku spółdzielczego pod rygorem nieważności powinien być sporządzony w formie aktu notarialnego.

C. Banki w formie spółek akcyjnych

Art. 21. 1. Bank w formie spółki akcyjnej może być utworzony na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

2. Do utworzenia i działalności banku, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych w zakresie, w jakim nie pozostają one w sprzeczności z przepisami ustawy.

Art. 22. 1. Funkcję organu nadzoru pełni rada nadzorcza, składająca się co najmniej z 5 osób wybieranych przez walne zgromadzenie akcjonariuszy. Bank obowiązany jest informować Komisję Nadzoru Bankowego o składzie rady nadzorczej.

2. Zarząd banku składa się co najmniej z 3 osób.

3. Powołanie 2 członków zarządu banku, w tym prezesa, następuje za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje rada nadzorcza.

4. Rada nadzorcza informuje Komisję Nadzoru Bankowego o pozostałych osobach ze składu zarządu banku i o zmianach w składzie zarządu.

5. Komisja Nadzoru Bankowego może zażądać informacji i dokumentów dotyczących osób wymienionych w ust. 3 i 4, w zakresie niezbędnym do wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 3.

6. Komisja Nadzoru Bankowego odmawia wyrażenia zgody na powołanie osób, o których mowa w ust. 3, jeżeli:

- 1) były karane za przestępstwa z winy umyślnej,
- 2) prowadzone jest przeciwko nim postępowanie karne lub karne skarbowe.

7. Komisja Nadzoru Bankowego może odmówić wyrażenia zgody na powołanie osób, o których mowa w ust. 3, jeżeli:

- 1) w poprzednich miejscach pracy spowodowały udokumentowane straty majątkowe,
- 2) nie spełniają wymagań określonych w art. 30 ust. 1 pkt 2 i 3.

8. Jeżeli powołanie członków zarządu, w tym prezesa, dotyczy powołania tych samych osób na kolejną kadencję, przepisu ust. 3 nie stosuje się, o ile w stosunku do nich nie zachodzą przesłanki określone w ust. 6 i 7.

Art. 23. Bank w formie spółki akcyjnej może być utworzony również przez osoby zagraniczne albo z udziałem osób zagranicznych.

Art. 24. Wkłady pieniężne osób zagranicznych do kapitału założycielskiego banku są wnoszone w złotych.

Art. 25. 1. Osoba zamierzająca bezpośrednio lub pośrednio objąć lub nabyć akcje banku obowiązana jest wystąpić każdorazowo z wnioskiem o wydanie przez Komisję Nadzoru Bankowego zezwolenia na wykonywanie prawa głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku, jeżeli w wyniku objęcia lub nabycia akcji uzyskałaby prawo do wykonywania ponad 10%, 20%, 25%, 33%, 50%, 66% i 75% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku.

2. Obowiązek uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, dotyczy także osoby, która po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego na wykonywanie prawa głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku na poziomie określonym w zezwoleniu, w wyniku zbycia akcji lub z innej przyczyny, utraciła prawo do wykonywania prawa głosu na tym poziomie.

3. Komisja Nadzoru Bankowego udzielając zezwolenia może określić w jego treści warunek, że nieprzekroczenie określonego progu liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku w terminie wskazanym w zezwoleniu powoduje jego wygaśnięcie.

4. Osoba, która objęła lub nabyła akcje banku, jest obowiązana niezwłocznie powiadomić o tym bank, którego akcje nabyła lub objęła, jeżeli stanowią one wraz z akcjami objętymi lub nabytymi wcześniej pakiet uprawniający do wykonywania ponad 5% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku. Bank przesyła Komisji Nadzoru Bankowego powiadomienie w terminie 14 dni od daty jego otrzymania.

5. Komisja Nadzoru Bankowego może odmówić udzielenia zezwolenia, jeżeli wpływ osoby zamierzającej objąć lub nabyć akcje może okazać się niekorzystny dla ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem lub gdy środki przeznaczone na nabycie akcji pochodzą z pożyczki, kredytu lub źródeł nieudokumentowanych, lub gdy przepisy prawa obowiązujące w miejscu siedziby lub zamieszkania tej osoby uniemożliwiają Komisji Nadzoru Bankowego wykonywanie efektywnego nadzoru.

6. Przepisy ust. 1, 2, 4 i 5 stosuje się odpowiednio do sytuacji, w których następuje zmiana w liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku w wyniku zmiany statutu banku lub w następstwie wygaśnięcia uprzywilejowania akcji. Akcjonariusz występuje z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, do Komisji Nadzoru Bankowego w terminie 30 dni od przekazania mu przez bank informacji o zmianie statutu lub wygaśnięcia uprzywilejowania akcji.

7. Osoba zamierzająca zbyć pakiet akcji:

- 1) uprawniający do wykonywania ponad 10% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku,
- 2) w wyniku zbycia którego pozostały w jej posiadaniu pakiet akcji będzie uprawniał do wykonywania mniej niż 10%, 20%, 25%, 33%, 50%, 66% i 75% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku

- obowiązana jest powiadomić o swoim zamiarze Komisję Nadzoru Bankowego.

Art. 26. 1. Osoba, która objęła lub nabyła akcje bez zezwolenia, o którym mowa w art. 25 ust. 1, ma prawo do wykonywania 5% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku albo, z zastrzeżeniem art. 25 ust. 2, do takiej liczby głosów, która wynika z wcześniej uzyskanego zezwolenia.

2. Uchwała walnego zgromadzenia akcjonariuszy banku powzięta z naruszeniem ust. 1 jest nieważna.

Art. 26a. 1. Komisja Nadzoru Bankowego może cofnąć zezwolenie, o którym mowa w art. 25 ust. 1, 2 i 6, wyznaczając jednocześnie termin do sprzedaży akcji, jeżeli wpływ osoby, która bezpośrednio objęła lub nabyła akcje banku, może okazać się niekorzystny dla ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem lub jeżeli przepisy prawa obowiązujące w miejscu siedziby lub zamieszkania tej osoby uniemożliwiają Komisji Nadzoru Bankowego wykonywanie efektywnego nadzoru.

2. W przypadku cofnięcia zezwolenia akcjonariusz ma prawo do wykonywania 5% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku, bez względu na liczbę posiadanych akcji.

3. Uchwała walnego zgromadzenia akcjonariuszy banku powzięta z naruszeniem ust. 2 jest nieważna.

Art. 26b. Obowiązek powiadomienia, określony w art. 25 ust. 4 i 7, stosuje się odpowiednio w przypadku nabycia lub zbycia obligacji zamiennych na akcje banku, kwitów depozytowych w rozumieniu art. 96 ustawy, o której mowa w art. 4 pkt 8, jak również innych papierów wartościowych, z których wynika prawo lub obowiązek nabycia akcji banku.

Art. 27. 1. Nabycie lub posiadanie akcji przez podmiot zależny uważa się za nabycie lub posiadanie akcji przez podmiot dominujący.

2. Przepisy niniejszej ustawy nie naruszają przepisów rozdziału 9 ustawy, o której mowa w art. 4 pkt 8.

Art. 28. 1. Akcje banków są akcjami imiennymi, z wyjątkiem akcji dopuszczonych do obrotu publicznego. W okresie roku, licząc od daty wpisania banku do rejestru przedsiębiorców, zbycie akcji imiennych przez akcjonariuszy wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

2. W razie uchylenia decyzji wyrażającej zgodę na wprowadzenie akcji banku do obrotu publicznego, akcje banku na okaziciela podlegają zamianie na akcje imienne.

3. Zamianie na akcje imienne podlegają również akcje banku na okaziciela, które nie są przedmiotem publicznego obrotu papierami wartościowymi.

Art. 29. Podmiot zagraniczny jako akcjonariusz banku ma prawo, po opłaceniu należnych podatków i opłat, do zakupu waluty obcej w banku upoważnionym do jej skupu i przekazania jej za granicę bez odrębnego zezwolenia dewizowego za:

- 1) kwoty uzyskane z tytułu uczestnictwa w zysku banku na podstawie zaświadczenia wydanego przez bank po zatwierdzeniu, zgodnie z odrębnymi przepisami, sprawozdania finansowego spółki,

- 2) kwoty uzyskane ze sprzedaży albo umorzenia akcji banku, objętych lub nabytych zgodnie z art. 25,
- 3) należne mu kwoty w razie likwidacji banku,
- 4) kwoty uzyskane jako odszkodowanie, z tytułu wyłączenia lub zastosowania innych środków wywołujących skutki równoznaczne z wyłączeniem.

D. Postępowanie przy tworzeniu banków

Art. 30. 1. Utworzenie banku może nastąpić, jeżeli:

- 1) zostało zapewnione wyposażenie banku w:
 - a) fundusze własne, których wielkość powinna być dostosowana do rodzaju czynności bankowych przewidzianych do wykonywania i rozmiaru zamierzonej działalności, z tym że jeden założyciel oraz grupa założycieli, pozostających w stosunku dominacji i zależności, może wnieść wkład pieniężny w kwocie nie przekraczającej połowy kapitału założycielskiego, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 3,
 - b) pomieszczenia posiadające odpowiednie urządzenia techniczne, należyście zabezpieczające przechowywane w banku wartości, z uwzględnieniem zakresu i rodzaju prowadzonej działalności bankowej,
- 2) założyciele oraz osoby przewidziane do objęcia w banku stanowisk członków zarządu dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem,
- 3) co najmniej dwie osoby przewidziane do objęcia w banku stanowisk członków zarządu posiadają wykształcenie i doświadczenie zawodowe niezbędne do kierowania bankiem, a w przypadku obywateli innych państw również potwierdzoną znajomość języka polskiego,
- 4) przedstawiony przez założycieli plan działalności banku na okres co najmniej trzyletni wskazuje, że działalność ta będzie bezpieczna dla środków pieniężnych gromadzonych w banku.

2. Część kapitału założycielskiego może być wniesiona w formie wkładów niepieniężnych w postaci wyposażenia i nieruchomości, jeśli będą one bezpośrednio przydatne w prowadzeniu działalności bankowej, z tym że kapitał założycielski wnoszony w formie pieniężnej nie może być niższy od kwoty określonej w art. 32 ust. 1, a wartość wnoszonych wkładów niepieniężnych nie może przekraczać 15% kapitału założycielskiego.

3. (skreślony).

4. Komisja Nadzoru Bankowego może w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na przekroczenie limitu, o którym mowa w ust. 2.

5. Kapitał założycielski banku nie może pochodzić z pożyczki lub kredytu, lub źródeł nie udokumentowanych.

Art. 31. 1. Wniosek do Komisji Nadzoru Bankowego o wydanie zezwolenia na utworzenie banku powinien zawierać:

- 1) określenie nazwy i siedziby banku,
- 2) określenie czynności bankowych, do których wykonywania bank ma być upoważniony, oraz dane o przedmiocie i zakresie zamierzonej działalności,
- 3) dane dotyczące:
 - a) założycieli i osób przewidzianych do objęcia w banku stanowisk członków zarządu,
 - b) kapitału założycielskiego.

2. Do wniosku załącza się:

- 1) projekt statutu banku,
- 2) program działalności i plan finansowy banku na okres co najmniej trzyletni,
- 3) dokumenty dotyczące założycieli i ich sytuacji finansowej, wymagane przez Komisję Nadzoru Bankowego,
- 4) opinię właściwych władz nadzorczych kraju siedziby wnioskodawcy, jeżeli założycielem jest bank zagraniczny.

3. Projekt statutu banku określa w szczególności:

- 1) jego nazwę, która powinna zawierać wyraz "bank" i odróżniać się od nazwy innych banków oraz wskazywać, czy jest to bank państwowy, bank w formie spółki akcyjnej czy bank spółdzielczy,
- 2) siedzibę banku, przedmiot działania i zakres jego działalności,
- 3) organy i organizację banku oraz zasady składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych,

- 4) zasady sprawowania kontroli wewnętrznej,
- 5) fundusze własne oraz zasady gospodarki finansowej.

4. Jeżeli z wnioskiem o wydanie zezwolenia na utworzenie banku występuje więcej niż 10 założycieli, są oni obowiązani ustanowić 1-3 pełnomocników, którzy będą ich reprezentować wobec Komisji Nadzoru Bankowego w okresie poprzedzającym wydanie zezwolenia na utworzenie banku. Pełnomocnictwo powinno być sporządzone w formie aktu notarialnego.

Art. 32. 1. Wnoszony przez założycieli banku kapitał założycielski, z zastrzeżeniem ust. 2, nie może być niższy od równowartości w złotych 5.000.000 EURO przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu wydania zezwolenia na utworzenie banku.

2. W przypadku banków spółdzielczych, których założyciele wyrazili zamiar zawarcia umowy zrzeszenia, na podstawie ustawy wymienionej w art. 20 ust. 1, kapitał założycielski nie może być niższy od równowartości w złotych 1.000.000 EURO przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu wydania zezwolenia na utworzenie banku.

3. Kapitał założycielski banku wnoszony w formie pieniężnej musi być wpłacony przez założycieli w walucie polskiej na rachunek bankowy w banku krajowym, otwarty w celu dokonania wpłat na kapitał założycielski banku.

4. Pokrycie pełnej kwoty kapitału założycielskiego banku w formie spółki akcyjnej oraz banku spółdzielczego powinno być dokonane przed wpisaniem banku do właściwego rejestru.

5. Wpłata kapitału założycielskiego banku państwowego, jak również wydzielenie z majątku Skarbu Państwa innych środków na pokrycie kapitału założycielskiego powinno nastąpić przed złożeniem przez bank państwowy do Komisji Nadzoru Bankowego wniosku o zezwolenie na rozpoczęcie działalności.

Art. 33. 1. Komisja Nadzoru Bankowego:

- 1) wzywa założycieli do uzupełnienia wniosku, jeżeli nie odpowiada on wymaganiom określonym w art. 31, oraz może zażądać uzupełniających danych lub dokumentów dotyczących w szczególności założycieli i osób przewidzianych do objęcia w banku stanowisk członków zarządu, w tym informacji o ich sytuacji majątkowej i rodzinnej, jeżeli informacje te są niezbędne do podjęcia decyzji o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku,
 - 2) w terminie nie przekraczającym 3 miesięcy od daty otrzymania wniosku lub jego uzupełnienia - wydaje decyzję w przedmiocie zezwolenia na utworzenie banku.
2. Komisja Nadzoru Bankowego w uzasadnionych przypadkach może przedłużyć do 6 miesięcy termin wydania decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, informując o tym założycieli przed upływem terminu 3 miesięcy od daty otrzymania wniosku lub jego uzupełnienia.

Art. 34. 1. W zezwoleniu na utworzenie banku Komisja Nadzoru Bankowego określa: nazwę banku, jego siedzibę, nazwy (nazwiska) założycieli i obejmowane przez nich akcje, wysokość kapitału założycielskiego, czynności bankowe, do których wykonywania bank jest upoważniony, oraz warunki, po których spełnieniu Komisja Nadzoru Bankowego zezwoli na rozpoczęcie przez bank działalności, a także zatwierdza projekt statutu banku.

2. Statut banku powinien być zgodny z zezwoleniem na utworzenie banku. Zmiana statutu wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, jeżeli dotyczy spraw, o których mowa w ust. 1, a także przedmiotu i terytorialnego zakresu działania banku, uprawnień do reprezentowania, wysokości kapitału lub uprzywilejowania akcji co do prawa głosu.

3. Do wniosku o wydanie zezwolenia na zmianę statutu banku przepis art. 33 stosuje się odpowiednio.

Art. 35. Komisja Nadzoru Bankowego może być uczestnikiem w postępowaniu rejestrowym dotyczącym banku.

Art. 36. 1. Bank może rozpocząć działalność po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

2. Z wnioskiem o wydanie zezwolenia na rozpoczęcie przez bank działalności występuje zarząd banku.

3. Zezwolenie na rozpoczęcie przez bank działalności wydaje się po stwierdzeniu, że bank:

- 1) jest należycie przygotowany organizacyjnie do rozpoczęcia działalności,

- 2) zgromadził w całości kapitał założycielski,
- 3) dysponuje odpowiednimi warunkami do przechowywania środków pieniężnych i innych wartości, z uwzględnieniem zakresu i rodzaju prowadzonej działalności bankowej,
- 4) spełnia inne warunki określone w decyzji o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku.

Art. 37. Komisja Nadzoru Bankowego odmawia wydania zezwolenia na utworzenie banku lub na zmianę jego statutu, jeżeli nie zostały spełnione wymagania obowiązujące przy tworzeniu banków lub zamierzona działalność banku naruszałaby przepisy prawa, interesy klientów albo nie gwarantowałaby bezpieczeństwa gromadzonych w banku środków lub gdy przepisy prawa obowiązujące w miejscu siedziby lub zamieszkania założyciela lub jego powiązania z innymi podmiotami mogłyby uniemożliwić skuteczne sprawowanie nadzoru nad bankiem.

Art. 38. Zezwolenia, o których mowa w art. 34 ust. 1 i w art. 36 ust. 1, tracą moc, jeżeli w terminie roku od wydania zezwolenia na utworzenie banku nie rozpoczął on działalności.

Art. 39. 1. Utworzenie za granicą banku przez bank krajowy, jak również utworzenie oddziału banku krajowego za granicą, z zastrzeżeniem art. 48a-48g, wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

2. Wniosek o utworzenie za granicą banku powinien zawierać:

- 1) określenie nazwy, siedziby i formy organizacyjnej banku,
- 2) dane dotyczące założycieli i kapitału założycielskiego.

3. Do wniosku załącza się:

- 1) projekt statutu oraz uzasadnienie utworzenia banku za granicą,
- 2) program działalności i plan finansowy banku na okres co najmniej trzyletni,
- 3) informacje o przepisach prawnych obowiązujących w państwie przyjmującym w zakresie:
 - a) zezwoleń na podjęcie działalności przez bank,
 - b) przepisów podatkowych dotyczących działalności banków,
 - c) przepisów dotyczących transferu dewiz i nadzoru bankowego.

4. Wniosek o utworzenie oddziału banku za granicą powinien zawierać uzasadnienie utworzenia oddziału banku za granicą i informacje określone w ust. 3 pkt 3 dotyczące odpowiednio oddziałów banków.

Art. 40. 1. Utworzenie oddziału banku zagranicznego w kraju następuje na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, wydanego po uzgodnieniu z Ministrem Finansów, na wniosek zainteresowanego banku.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) nazwę i siedzibę banku występującego z wnioskiem oraz charakterystykę jego działalności,
- 2) rodzaje czynności bankowych, do których wykonywania ma być upoważniony oddział banku, oraz siedzibę oddziału,
- 3) wielkość funduszy przydzielonych do dyspozycji oddziału,
- 4) dane dotyczące co najmniej 2 osób przewidzianych do objęcia w oddziale stanowisk dyrektora lub jego zastępcy.

3. Do wniosku załącza się zobowiązanie występującego z wnioskiem banku zagranicznego o zaspokajaniu wszelkich roszczeń, jakie mogą powstać w stosunkach między oddziałem i innymi podmiotami. Przepis art. 31 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. W zezwoleniu na utworzenie oddziału banku zagranicznego w kraju Komisja Nadzoru Bankowego ustala w szczególności siedzibę oddziału, rodzaj czynności bankowych, do których wykonywania oddział jest upoważniony, oraz minimalną wysokość funduszy niezbędnych do działalności oddziału.

5. Oddziały banków zagranicznych podlegają wpisowi do rejestru przedsiębiorców.

6. Do postępowania przy tworzeniu oddziału banku zagranicznego w kraju stosuje się odpowiednio przepisy art. 32-38.

Art. 40a. 1. Oddział banku zagranicznego jest obowiązany:

- 1) używać nazwy banku zagranicznego w języku państwa jego siedziby wraz z przetłumaczonym na język polski określeniem formy prawnej banku oraz dodaniem wyrazów "oddział w Polsce",
- 2) prowadzić oddzielną rachunkowość w języku polskim, zgodnie z przepisami obowiązującymi banki krajowe.

2. Powołanie dyrektora i jednego z zastępców dyrektora oddziału banku zagranicznego następuje za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje bank zagraniczny. Przepisy art. 22 stosuje się odpowiednio.

Art. 41. Do oddziałów banków zagranicznych, działających na terenie Rzeczypospolitej, stosuje się przepisy prawa polskiego.

Art. 42. 1. Banki zagraniczne mogą otwierać w Polsce swoje przedstawicielstwa na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego wydanego, po uzgodnieniu z Ministrem Finansów, na wniosek zainteresowanego banku.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) określenie nazwy i siedziby banku oraz charakterystykę działalności prowadzonej przez bank występujący z wnioskiem,
- 2) określenie siedziby przedstawicielstwa i zakresu jego działania,
- 3) informacje o kandydacie przewidzianym na stanowisko przedstawiciela banku.

3. Do postępowania przy otwarciu przedstawicielstwa banku stosuje się odpowiednio przepisy art. 33, art. 37 oraz art. 38.

4. Przedstawicielstwo banku nie może wykonywać czynności bankowych.

E. Przekształcenie banku państwowego w spółkę akcyjną

Art. 43. Bank państwowy może być przekształcony w bank w formie spółki akcyjnej.

Art. 44. Rada Ministrów na wniosek Ministra Skarbu Państwa, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Bankowego, w drodze rozporządzenia:

- 1) przekształca bank państwowy w spółkę akcyjną z udziałem Skarbu Państwa,
- 2) określa, w jakim zakresie majątek banku państwowego zostanie wniesiony do spółki akcyjnej na pokrycie kapitału akcyjnego, w jakim zaś nastąpi zbycie tego majątku tworzonej spółce akcyjnej z udziałem Skarbu Państwa.

akty wykonawcze

Art. 45. Przekształcenie banku państwowego w spółkę akcyjną nie powoduje zmian w zakresie zawartych przez bank umów i uprawnień z tytułu decyzji administracyjnych. Przekształcenie banku następuje na podstawie bilansu sporządzonego na dzień przekształcenia. Z tym dniem bank w formie spółki akcyjnej wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki przekształcanego banku państwowego.

Art. 46. W dniu uzyskania osobowości prawnej przez bank w formie spółki akcyjnej bank państwowy ulega likwidacji, a jego organy ulegają rozwiązaniu.

Art. 47. W zakresie nie uregulowanym w ustawie, przy przekształceniu banku państwowego w bank w formie spółki akcyjnej stosuje się określony w przepisach Kodeksu spółek handlowych tryb postępowania przy zawiązywaniu spółki akcyjnej, z wyłączeniem art. 312 i art. 336.

Art. 48. Przy zbywaniu osobom trzecim należących do Skarbu Państwa akcji banku powstałego w wyniku przekształcenia banku państwowego stosuje się odpowiednie przepisy działów IV i V ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603, Nr 106, poz. 673, Nr 121, poz. 770 i Nr 137, poz. 926).

Rozdział 3

Rachunki bankowe

Art. 49. 1. Banki prowadzą rachunki bankowe dla osób fizycznych i osób prawnych oraz dla jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, o ile posiadają zdolność prawną.

2. Rachunki bankowe są prowadzone w złotych i w walutach obcych.

3. Bank swobodnie dysponuje powierzonymi środkami pieniężnymi, a w zamian dokłada wszelkich starań w zakresie bezpieczeństwa powierzonych środków pieniężnych bankowi.

Art. 50. 1. Banki mogą prowadzić w szczególności następujące rodzaje rachunków bankowych:

- 1) rachunki bieżące,
- 2) rachunki pomocnicze,
- 3) rachunki lokat terminowych,
- 4) rachunki oszczędnościowe - wkłady oszczędnościowe.

2. Rachunki oszczędnościowe są prowadzone dla osób fizycznych. Mogą być one również prowadzone dla szkolnych kas oszczędnościowych i pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych.

3. Rachunki oszczędnościowe nie mogą być wykorzystywane przez ich posiadaczy do przeprowadzania rozliczeń pieniężnych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

4. Ograniczenia, o którym mowa w ust. 3, nie stosuje się w przypadku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do poboru których zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 51. Posiadacz rachunku bankowego dysponuje swobodnie środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku. W umowie z bankiem mogą być zawarte postanowienia ograniczające swobodę dysponowania tymi środkami.

Art. 52. Rachunek bankowy może być prowadzony dla kilku osób fizycznych (rachunek wspólny), z których każda korzysta z uprawnień posiadacza rachunku w granicach określonych w umowie.

Art. 53. Środki pieniężne na rachunku bankowym mogą być oprocentowane według stopy stałej lub zmiennej w wysokości i na zasadach określonych w umowie. Do obliczania odsetek przyjmuje się, że rok liczy 365 dni.

Art. 54. 1. Otwarcie rachunku bankowego następuje przez zawarcie z bankiem umowy na piśmie.

2. Umowa rachunku bankowego powinna określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) rodzaj otwieranego rachunku,
- 3) walutę, w jakiej rachunek jest prowadzony,
- 4) czas, na jaki rachunek został otwarty,
- 5) wysokość oprocentowania i warunki jego zmiany,
- 6) sposób dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunku,
- 7) terminy wypłaty lub kapitalizacji odsetek,
- 8) terminy realizacji zleceń posiadacza rachunku,
- 9) zakres odpowiedzialności banku za terminowe i prawidłowe przeprowadzenie rozliczeń pieniężnych oraz wysokość odszkodowania za przekroczenie terminu realizacji dyspozycji posiadacza rachunku,
- 10) tryb i warunki dokonywania zmian umowy,
- 11) sposób i termin wypowiedzenia lub rozwiązania umowy rachunku,
- 12) zasady rozwiązania umowy w razie niedokonywania na rachunku żadnych obrotów.

3. W umowie rachunku bankowego określa się ponadto wysokość prowizji i opłat za czynności związane z prowadzeniem rachunku i warunki ich zmiany.

Art. 55. 1. Dowodem zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego może być książeczka lub inny dokument potwierdzający zawarcie umowy. W nazwie dokumentu należy użyć w odpowiednim przypadku wyrazu "oszczędnościowy".

2. Dowód zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego jest wystawiany jako dokument imienny.

Art. 56. 1. Środki pieniężne na rachunkach oszczędnościowych jednej osoby, niezależnie od liczby zawartych umów, wolne są od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego do wysokości trzykrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres bezpośrednio poprzedzający dzień wystawienia tytułu wykonawczego.

2. Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania banków, z wyjątkiem zobowiązań, za które przyjął

odpowiedzialność z tytułu gwarancji lub poręczeń.

Art. 57. 1. W razie śmierci posiadacza rachunków oszczędnościowych, bank jest obowiązany wypłacić z tych rachunków:

- 1) kwotę wydatkowaną na koszty pogrzebu posiadacza rachunku - osobie, która przedstawi rachunki stwierdzające wysokość poniesionych przez nią wydatków - w wysokości nie przekraczającej kosztów urządzenia pogrzebu zgodnie ze zwyczajami przyjętymi w danym środowisku,
 - 2) kwotę nie wyższą niż przypadające na ostatni miesiąc przed śmiercią posiadacza rachunku dwudziestokrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie przekraczającą jednak wysokości środków na rachunku - osobie, którą posiadacz rachunku wskazał w umowie.
2. Przepis ust. 1 nie dotyczy rachunków, o których mowa w art. 52.
3. Kwoty, o których mowa w ust. 1, nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku.

Art. 58. W razie gdy umowa rachunku oszczędnościowego nie stanowi inaczej, ulega ona rozwiązaniu, jeżeli w ciągu 5 lat nie dokonano na rachunku żadnych obrotów poza okresowym dopisywaniem odsetek, a stan środków na rachunku nie przekracza kwoty minimalnej ustalonej w umowie.

Art. 59. Osoba małoletnia może posiadać rachunek oszczędnościowy, a po ukończeniu 13 lat dysponować środkami pieniężnymi znajdującymi się na tym rachunku, o ile nie sprzeciwi się temu na piśmie jej przedstawiciel ustawowy.

Art. 60. 1. W razie zgłoszenia bankowi utraty dowodu zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego, czeku lub blankietu czeku, bank jest odpowiedzialny za wypłaty gotówkowe, a także za przelewy dokonane w jednostce organizacyjnej banku prowadzącej rachunek oszczędnościowy, od chwili otrzymania przez tę jednostkę zgłoszenia.

2. W umowie zawartej między bankiem a posiadaczem rachunku bankowego powinna być określona odpowiedzialność banku za dokonane w innych przypadkach wypłaty gotówkowe po otrzymaniu zgłoszenia utraty dokumentów, o których mowa w ust. 1.

Art. 61. Zasady i tryb umarzania dowodów zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego określa, w drodze rozporządzenia, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Komisją Nadzoru Bankowego.

Art. 62. Umazanie utraconych dokumentów zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego w toku prowadzonej egzekucji sądowej lub administracyjnej z rachunku oszczędnościowego regulują przepisy Kodeksu postępowania cywilnego i przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 4

Rozliczenia pieniężne przeprowadzane za pośrednictwem banków⁽⁶⁵⁾

Art. 63. 1. Rozliczenia pieniężne mogą być przeprowadzane za pośrednictwem banków, jeżeli przynajmniej jedna ze stron rozliczenia (dłużnik lub wierzyciel) posiada rachunek bankowy. Rozliczenia pieniężne przeprowadza się gotówkowo lub bezgotówkowo za pomocą papierowych lub elektronicznych nośników informacji.

2. Rozliczenia gotówkowe przeprowadza się czekiem gotówkowym lub przez wpłatę gotówki na rachunek wierzyciela.

3. Rozliczenia bezgotówkowe przeprowadza się w szczególności:

- 1) poleceniem przelewu,
- 2) poleceniem zapłaty,
- 3) czekiem rozrachunkowym,
- 4) kartą płatniczą.

Art. 63a. Banki zobowiązane są do niezwłocznej realizacji poleceń przelewu na rachunki Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne oraz

innych składek i wpłat, do których poboru zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 63b. 1. Czek gotówkowy stanowi dyspozycję wystawcy czeku udzieloną trasatowi obciążenia jego rachunku kwotą, na którą czek został wystawiony, oraz wypłaty tej kwoty okazicielowi czeku lub osobie wskazanej na czeku.

2. Czek gotówkowy może być przedstawiony do zapłaty bezpośrednio u trasata albo w innym banku. Zapłata czeku gotówkowego przedstawionego do zapłaty w innym banku następuje, z zastrzeżeniem ust. 3, po uzyskaniu przez ten bank od trasata środków wystarczających do zapłaty czeku. Szczegółowe warunki przedstawienia czeku gotówkowego do zapłaty w innym banku określa umowa między tym bankiem i posiadaczem czeku.

3. Banki mogą zawierać porozumienia, w których - na zasadach wzajemności - określą inny niż w ust. 2 tryb przedstawienia czeków gotówkowych do zapłaty z rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych.

Art. 63c. Polecenie przelewu stanowi udzieloną bankowi, z zastrzeżeniem art. 63g, dyspozycję dłużnika obciążenia jego rachunku określoną kwotą i uznania tą kwotą rachunku wierzyciela. Bank wykonuje dyspozycję dłużnika w sposób przewidziany w umowie rachunku bankowego.

Art. 63d. 1. Polecenie zapłaty stanowi udzieloną bankowi dyspozycję wierzyciela obciążenia określoną kwotą rachunku bankowego dłużnika i uznania tą kwotą rachunku wierzyciela. Dyspozycja wierzyciela oznacza równocześnie jego zgodę na cofnięcie przez bank dłużnika obciążenia rachunku dłużnika i cofnięcie uznania rachunku wierzyciela w przypadku dokonania przez dłużnika odwołania polecenia zapłaty, o którym mowa w ust. 6.

2. Przeprowadzenie rozliczeń poleceniem zapłaty jest dopuszczalne pod warunkiem:

- 1) posiadania przez wierzyciela i dłużnika rachunków w bankach, które zawarły porozumienie w sprawie stosowania polecenia zapłaty, określające w szczególności: zakres odpowiedzialności banków wykonujących polecenie zapłaty, przyczyny odmowy wykonania polecenia zapłaty przez bank dłużnika, procedury dochodzenia wzajemnych roszczeń banków, wynikających ze skutków odwołania polecenia zapłaty przez dłużnika, wzory jednolitych formularzy oraz zasady wykonywania przez banki poleceń zapłaty za pomocą elektronicznych nośników informacji,
- 2) udzielenia przez dłużnika wierzycielowi zgody do obciążania rachunku dłużnika w drodze polecenia zapłaty w umownych terminach zapłaty z tytułu określonych zobowiązań,
- 3) zawarcia pomiędzy wierzycielem a bankiem prowadzącym jego rachunek umowy w sprawie stosowania polecenia zapłaty przez wierzyciela, zawierającej w szczególności: zgodę banku na stosowanie polecenia zapłaty przez wierzyciela, zasady składania i realizowania poleceń zapłaty, zgodę wierzyciela na obciążenie jego rachunku kwotami odwoływanych poleceń zapłaty wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 7, zwróconymi dłużnikowi w związku z odwołaniem polecenia zapłaty oraz zakres odpowiedzialności wierzyciela i banku,
- 4) że maksymalna kwota pojedynczego polecenia zapłaty nie przekracza równowartości, przeliczonej na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu kwartału poprzedzającego kwartał, w którym dokonywane jest rozliczenie pieniężne:
 - a) 1.000 EURO - w przypadku gdy dłużnikiem jest osoba fizyczna niewykonywająca działalności gospodarczej,
 - b) 10.000 EURO - w przypadku pozostałych dłużników.

3. Bank, który udzielił wierzycielowi zgody na stosowanie poleceń zapłaty, jest wobec banków-stron porozumienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, odpowiedzialny za działania wierzyciela związane ze stosowaniem poleceń zapłaty, w szczególności jest obowiązany do natychmiastowego uznania kwotą odwołanego polecenia zapłaty rachunku banku dłużnika wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 7, również w przypadku braku środków na rachunku wierzyciela lub wystąpienia innej przyczyny uniemożliwiającej obciążenie rachunku bankowego wierzyciela.

4. Uznanie rachunku bankowego wierzyciela następuje po uzyskaniu przez jego bank od banku dłużnika środków wystarczających na pokrycie polecenia zapłaty.

5. Dłużnikowi przysługuje prawo do cofnięcia w każdym czasie zgody, o której mowa w ust. 2 pkt 2.

6. Dłużnik może odwołać pojedyncze polecenie zapłaty, w banku prowadzącym jego rachunek, w terminie:

- 1) 30 dni kalendarzowych od dnia dokonania obciążenia rachunku bankowego - w przypadku gdy

dłużnikiem jest osoba fizyczna niewykonywająca działalności gospodarczej,

- 2) 5 dni roboczych od dnia dokonania obciążenia rachunku bankowego - w przypadku pozostałych dłużników.

7. Odwołanie polecenia zapłaty przez dłużnika zobowiązuje bank dłużnika do natychmiastowego uznania rachunku bankowego dłużnika kwotą odwołanego polecenia zapłaty. Uznanie rachunku dłużnika następuje z datą złożenia odwołania polecenia zapłaty, z obowiązkiem naliczenia - od dnia obciążenia rachunku dłużnika kwotą odwołanego polecenia zapłaty - odsetek należnych dłużnikowi z tytułu oprocentowania rachunku bankowego.

8. Bank będący wierzycielem może przeprowadzić rozliczenia poleceniem zapłaty na warunkach określonych w ustawie, z tym że:

- 1) do rozliczeń tych nie stosuje się przepisów ust. 2 pkt 3 i ust. 3,
- 2) bank ten jest obowiązany do natychmiastowego uznania kwotą odwołanego polecenia zapłaty rachunku banku dłużnika.

Art. 63e. 1. Czek rozrachunkowy stanowi dyspozycję wystawcy czeku udzieloną trasatowi do obciążenia jego rachunku kwotą, na którą czek został wystawiony, oraz uznania tą kwotą rachunku posiadacza czeku.

2. Na wniosek wystawcy czeku bank może potwierdzić czek rozrachunkowy, rezerwując jednocześnie na rachunku wystawcy odpowiedni fundusz na pokrycie czeku. Bank może potwierdzić również czek niezupełny.

3. Czek rozrachunkowy może być przedstawiony do rozrachunku ze skutkami zapłaty bezpośrednio u trasata lub w banku, w którym posiadacz czeku ma rachunek. Uznanie rachunku posiadacza czeku sumą czekową, z zastrzeżeniem ust. 4, następuje po uzyskaniu przez bank posiadacza czeku od trasata środków wystarczających do zapłaty czeku. Szczegółowe warunki przedstawienia czeku do rozrachunku ze skutkami zapłaty w banku innym niż trasata określa umowa między tym bankiem i posiadaczem czeku.

4. Banki mogą zawierać porozumienia, w których - na zasadach wzajemności - określą inny niż w ust. 3 tryb przedstawienia czeków rozrachunkowych do zapłaty z rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych.

Art. 63f. 1. Na warunkach określonych w umowach strony mogą stosować w rozliczeniach bezgotówkowych także karty płatnicze.

2. Prawa i obowiązki wydawcy i posiadacza karty płatniczej określa odrębna ustawa.

Art. 63g.

Art. 63h. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych może określić, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, wzór formularza polecenia przelewu/wpłaty gotówkowej stosowanego w rozliczeniach pieniężnych przeprowadzanych za pośrednictwem banku.

Art. 64. Jeżeli polecenie przeprowadzenia rozliczenia pieniężnego złożone przez posiadacza rachunku bankowego jest wykonywane przez kilka banków, każdy z tych banków ponosi wraz z pozostałymi solidarną odpowiedzialność wobec posiadacza rachunku za szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem polecenia. Wolny od odpowiedzialności jest bank, który udowodni, że szkoda nie powstała z jego winy.

Art. 65. Bank dokonujący wypłat z rachunku bankowego jest obowiązany sprawdzić autentyczność i prawidłowość formalną dokumentu stanowiącego podstawę do wypłaty oraz tożsamość osoby dającej zlecenie.

Art. 66. Banki są obowiązane przyjmować wpłaty gotówkowe na rachunki bankowe oraz przeliczać i sortować banknoty i monety pochodzące z tych wpłat.

Art. 67. Banki wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi mogą tworzyć izby rozliczeniowe w formie spółek handlowych w celu wymiany zleceń płatniczych oraz ustalania wzajemnych wierzytelności wynikających z tych zleceń. Dla zabezpieczenia przeprowadzania rozrachunku izba może tworzyć ze

środków banków fundusz gwarancyjny; środki tego funduszu nie podlegają egzekucji z majątku banku.

Art. 68. Prezes Narodowego Banku Polskiego określa, w drodze zarządzenia:

- 1) sposób przeprowadzania rozrachunków międzybankowych, w tym za pomocą elektronicznych nośników informacji,
 - 2) sposób i tryb przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki,
 - 3) sposób numeracji banków i ich jednostek organizacyjnych,
 - 4) sposób numeracji rachunków bankowych prowadzonych w bankach.
- akty wykonawcze

Rozdział 5

Kredyty i pożyczki pieniężne oraz zasady koncentracji wierzytelności

Art. 69. 1. Przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

2. Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,
- 3) cel, na który kredyt został udzielony,
- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Art. 70. 1. Bank uzależnia przyznanie kredytu od zdolności kredytowej kredytobiorcy. Przez zdolność kredytową rozumie się zdolność do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie. Kredytobiorca jest obowiązany przedłożyć na żądanie banku dokumenty i informacje niezbędne do dokonania oceny tej zdolności.

2. Osobie fizycznej, prawnej lub jednostce organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, o ile posiada zdolność prawną, które nie mają zdolności kredytowej, bank może udzielić kredytu pod warunkiem:

- 1) ustanowienia szczególnego sposobu zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 2) przedstawienia niezależnie od zabezpieczenia spłaty kredytu programu naprawy gospodarki podmiotu, którego realizacja zapewni - według oceny banku - uzyskanie zdolności kredytowej w określonym czasie.

3. Kredytobiorca jest obowiązany umożliwić podejmowanie przez bank czynności związanych z oceną sytuacji finansowej i gospodarczej oraz kontrolę wykorzystania i spłaty kredytu.

4. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio przy udzielaniu kredytu nowo utworzonemu przedsiębiorcy, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, o ile posiada zdolność prawną.

Art. 71. 1. Suma wierzytelności banku oraz udzielonych przez bank zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć, z zastrzeżeniem art. 128 ust. 4, limitu koncentracji wierzytelności, który wynosi:

- 1) 20% funduszy własnych banku - w przypadku gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do banku podmiotem dominującym lub zależnym albo jest podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec banku, z zastrzeżeniem art. 79 ust. 3,
- 2) 25% funduszy własnych banku - w przypadku gdy podmioty te nie są podmiotami powiązanymi z bankiem, w sposób określony w pkt 1.

2. Suma wierzytelności banku oraz udzielonych przez bank zobowiązań pozabilansowych, przekraczających 10% funduszy własnych banku w stosunku do podmiotów, o których mowa w ust. 1, nie może być wyższa niż 800% tych funduszy.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli:

- 1) stroną zobowiązaną wobec banku jest: Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, Europejski Bank Centralny, rządy lub banki centralne państw członkowskich Unii Europejskiej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, z wyłączeniem państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat,
- 2) stroną zobowiązaną wobec banku jest bank mający siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, z wyłączeniem państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat,
- 3) wierzytelność lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe są zabezpieczone gwarancją lub poręczeniem udzielonym przez podmioty wymienione w pkt 1 do wysokości zabezpieczenia,
- 4) wierzytelność lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe są zabezpieczone zastawem na prawach wynikających z papierów wartościowych, których emitentami są podmioty wymienione w pkt 1 do wysokości zabezpieczenia,
- 5) wierzytelność lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe są zabezpieczone kwotą pieniężną, która została przeniesiona na własność i na rachunek banku do wysokości tej kwoty.

4. Komisja Nadzoru Bankowego:

- 1) określi, w drodze uchwały, szczegółowe zasady i warunki uwzględniania wierzytelności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych, o których mowa w ust. 1, przy ustalaniu przestrzegania limitów, o których mowa w ust. 1 i 2,
- 2) może określić, w drodze uchwały, inne niż wymienione w ust. 3, wierzytelności i udzielone zobowiązania pozabilansowe, wobec których nie stosuje się przepisów ust. 1 i 2.

5. Zarząd banku jest obowiązany niezwłocznie zgłosić do Komisji Nadzoru Bankowego każdorazowe przekroczenie granicy 10% funduszy własnych banku w odniesieniu do wierzytelności banku lub udzielonych przez bank zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

6. Banki we własnym zakresie ustalają i okresowo weryfikują wewnętrzne limity koncentracji wierzytelności według kryteriów uwzględniających specyfikę ich działalności, a w szczególności sektor gospodarki i region geograficzny, z zachowaniem limitów obowiązujących.

Art. 72. (skreślony).

Art. 73. 1. Banki w celu wspólnego udzielenia kredytu mogą zawrzeć umowę o utworzeniu konsorcjum bankowego.

2. W umowie, o której mowa w ust. 1, banki ustalają warunki udzielenia kredytu i jego zabezpieczenia oraz wyznaczają bank umocowany do zawarcia umowy kredytu.

3. Banki, o których mowa w ust. 1, ponoszą ryzyko związane z udzielonym kredytem proporcjonalnie do wysokości wniesionych środków finansowych do wspólnie udzielonego kredytu.

Art. 74. W czasie obowiązywania umowy kredytu kredytobiorca jest obowiązany przedstawić - na żądanie banku - informacje i dokumenty niezbędne do oceny jego sytuacji finansowej i gospodarczej oraz umożliwiające kontrolę wykorzystania i spłaty kredytu.

Art. 75. 1. W razie stwierdzenia przez bank kredytujący, że warunki udzielenia kredytu nie zostały dotrzymane, lub w razie zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy, bank może:

- 1) wypowiedzieć umowę kredytu w całości lub w części,
- 2) zażądać dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu bądź przedstawienia w określonym terminie programu naprawczego i jego realizacji po zatwierdzeniu przez bank.

2. Okres wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy - 7 dni, o ile umowa kredytu nie przewiduje okresu dłuższego.

3. Po upływie okresu wypowiedzenia umowy kredytu kredytobiorca jest obowiązany do niezwłocznego zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami należnymi bankowi za okres korzystania z kredytu, o ile umowa kredytu nie stanowi inaczej.

Art. 76. 1. Zasady oprocentowania kredytu określa umowa kredytu, z tym że w razie stosowania stopy zmiennej należy:

- 1) określić w umowie kredytowej warunki zmiany stopy procentowej kredytu,
- 2) powiadomić w sposób określony w umowie kredytobiorcę oraz poręczycieli o każdej zmianie stopy oprocentowania kredytu.

2. W ogłoszeniach i ofertach dotyczących warunków udzielenia kredytu na cele konsumpcyjne banki obowiązane są określać wysokość rocznej stopy oprocentowania tego kredytu.

Art. 77. Umowa kredytu może określać, że od kredytu postawionego do dyspozycji kredytobiorcy i przez niego nie wykorzystanego przysługuje bankowi odrębna prowizja.

Art. 78. Do umów pożyczek pieniężnych zawieranych przez bank stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zabezpieczenia spłaty i oprocentowania kredytu.

Art. 78a. Do umów kredytu konsumenckiego zawieranych przez banki stosuje się przepisy odrębnej ustawy.

Art. 79. 1. Bank przy udzielaniu kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych, poręczeń oraz przy otwieraniu rachunków bankowych podmiotom zależnym od banku, podmiotom działającym w tym samym co bank holdingu finansowym lub holdingu o działalności mieszanej, jednostkom zależnym i stowarzyszonym z bankiem w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 oraz z 1997 r. Nr 32, poz. 183, Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 118, poz. 754 i Nr 139, poz. 933 i 934) swoim akcjonariuszom i członkom w bankach spółdzielczych, pracownikom i członkom organów banku lub banku należącego do tej samej bankowej grupy kapitałowej oraz podmiotu dominującego nie może stosować korzystniejszych warunków, a w szczególności korzystniejszych stóp oprocentowania niż stosowane przez bank dla danego rodzaju umowy.

2. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia:

- 1) członkowi organu banku w kwocie przekraczającej równowartość 5.000 EURO⁽⁸³⁾, obliczonej w złotych według kursu ogłaszanego przez NBP, łącznego zobowiązania wymaga wspólnej uchwały zarządu i rady nadzorczej, podjętej w głosowaniu tajnym - większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy członków obu organów, bez udziału zainteresowanej osoby,
- 2) członkowi organu banku w kwocie nie przekraczającej równowartości 5.000 EURO⁽⁸⁴⁾, obliczonej w złotych według kursu ogłaszanego przez NBP, łącznego zobowiązania określa regulamin uchwalony przez radę banku (walne zgromadzenie),
- 3) osobie zajmującej stanowisko kierownicze w banku określa regulamin uchwalony przez radę banku.

3. Suma kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń udzielonych członkom organów i osobom zajmującym kierownicze stanowiska w banku nie może przekroczyć 10% sumy funduszy podstawowych banku, a w banku spółdzielczym 25% sumy funduszy podstawowych banku.

4. Bank ustala w regulaminie warunki udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, o których mowa w ust. 1, oraz prowadzi ich odrębną ewidencję.

5. Przy udzielaniu kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia, a także otwieraniu rachunku bankowego podmiotowi powiązanemu kapitałowo lub organizacyjnie z:

- 1) akcjonariuszem banku w formie spółki akcyjnej i członkiem banku spółdzielczego stosuje się odpowiednio przepis ust. 1,
- 2) członkiem organu banku i osobą zajmującą stanowisko kierownicze w banku stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1-4.

6. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej i poręczenia członkowi organu banku, osobie zajmującej stanowisko kierownicze w banku, akcjonariuszowi banku i członkowi banku spółdzielczego oraz podmiotowi powiązanemu z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, jeżeli w pojedynczym przypadku przekracza równowartość 30.000 EURO⁽⁸⁷⁾ obliczoną w złotych według kursu ogłaszanego przez NBP, podlega zgłoszeniu do Komisji Nadzoru Bankowego.

7. Przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze rozumie się pracowników podlegających bezpośrednio członkom zarządu oraz dyrektorów oddziałów, ich zastępców i głównych księgowych.

8. Przez członków organów banku, o których mowa w ust. 1 i 2, rozumie się członków zarządu i członków rady nadzorczej.

Rozdział 6

Gwarancje bankowe, poręczenia i akredytywy

Art. 80. Banki - na zlecenie - mogą udzielać gwarancji bankowych i poręczeń.

Art. 81. Gwarancją bankową jest jednostronne zobowiązanie banku-gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji - bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku.

Art. 82. 1. Bank pośredniczący w wykonaniu świadczenia gwarancyjnego ani też gwarant nie są obowiązani sprawdzać okoliczności, jakie wynikają z dokumentów towarzyszących żądaniu zapłaty. Przyjęcie żądania zapłaty czy też towarzyszących mu dokumentów dotkniętych wadami powodującymi ich nieważność bądź nieskuteczność stanowi ryzyko banku, który je przyjął.

2. O ile w zobowiązaniu, o którym mowa w art. 81, znalazły się zobowiązania inne niż w treści zlecenia, o jakim mowa w art. 80, bank-gwarant obowiązany jest do świadczenia według tego, co oświadczył w tym zapewnieniu, chyba że beneficjent wyrazi zgodę na zmianę treści zobowiązania gwaranta.

3. Jeżeli bank-gwarant uzyskał gwarancję innego banku, że przy spełnieniu określonych warunków pokryje on należności wypłacone przez gwaranta w związku z udzieloną gwarancją (regwarancją), stosunek prawny stąd wynikający należy traktować jako odrębne zobowiązanie pomiędzy gwarantem i regwarantem.

Art. 83. 1. Bank może potwierdzić zobowiązanie innego banku wynikające z gwarancji bankowej; w przypadku tym roszczenia z gwarancji można kierować do banku, który jej udzielił, lub do banku, który ją potwierdził, albo do obu tych banków łącznie, aż do zupełnego zaspokojenia roszczeń wierzyciela.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio przy potwierdzaniu przez bank zobowiązań wynikających z poręczenia udzielonego przez inny bank.

Art. 84. Do poręczeń udzielanych przez banki stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, z tym że poręczenie banku jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym.

Art. 85. 1. Bank, działając na zlecenie klienta, ale we własnym imieniu (bank otwierający akredytywę), może zobowiązać się pisemnie wobec osoby trzeciej (beneficjenta), że dokona zapłaty beneficjentowi akredytywy ustalonej kwoty pieniężnej, po spełnieniu przez beneficjenta wszystkich warunków określonych w akredytywie (akredytywa dokumentowa).

2. Akredytywa dokumentowa musi w szczególności zawierać: nazwę i adres zleceniodawcy i beneficjenta, kwotę i walutę akredytywy, termin ważności akredytywy oraz opis dokumentów, po których przedstawieniu beneficjent jest uprawniony do żądania wypłaty w ramach akredytywy.

3. Zobowiązanie banku otwierającego staje się wymagalne z chwilą przedstawienia przez beneficjenta dokumentów zgodnie z warunkami akredytywy.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do akredytyw zabezpieczających.

Art. 86. 1. Bank, działając na zlecenie klienta, ale we własnym imieniu (bank otwierający), może zobowiązać się pisemnie wobec innego banku, że dokona zwrotu kwot wypłaconych beneficjentowi lub skupi weksle trasowane ciągnięte przez beneficjenta na wskazany bank (akredytywa pieniężna).

2. Akredytywa pieniężna musi w szczególności zawierać: nazwę i adres osoby upoważnionej do dokonywania wypłat, kwotę i walutę akredytywy oraz termin jej ważności.

3. Zobowiązania banku otwierającego stają się wymagalne z chwilą wypłaty dokonanej beneficjentowi na zasadach określonych w akredytywie, pod warunkiem przedstawienia przez beneficjenta dokumentu tożsamości.

4. Jeżeli w akredytywie pieniężnej uzależniono wypłatę od spełnienia przez beneficjenta innych warunków niż określone w ust. 3, wypłata może nastąpić wyłącznie po łącznym spełnieniu tych warunków.

Art. 87. 1. Roszczenia z tytułu gwarancji bankowych, poręczeń udzielanych przez banki oraz akredytyw, które stały się wymagalne, przedawniają się z upływem 6 lat.

2. Bieg przedawnienia roszczeń z tytułu gwarancji i akredytyw rozpoczyna się od daty przedłożenia skutecznego żądania zapłaty i w tym okresie roszczenie jest wymagalne, choćby zobowiązanie, z którym gwarancja bądź akredytywa była związana, już wygasło.

Art. 88. Komisja Nadzoru Bankowego określa, w drodze zarządzenia, szczegółowe warunki udzielania gwarancji bankowych i poręczeń udzielanych przez banki.

Rozdział 7

Emisja bankowych papierów wartościowych

Art. 89. 1. Banki mogą emitować bankowe papiery wartościowe na warunkach podawanych do publicznej wiadomości.

2. Bank informuje Prezesa Narodowego Banku Polskiego o zamierzonej emisji papierów wartościowych na 30 dni przed terminem emisji, wskazując warunki i wartość emisji.

3. Prezes Narodowego Banku Polskiego może określać, w drodze zarządzenia, wartość i warunki emisji bankowych papierów wartościowych, na których emisję wymagana jest zgoda Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

Art. 90. 1. Bankowy papier wartościowy służy gromadzeniu przez banki środków pieniężnych w złotych lub w innej walucie wymiennej i zawiera w nazwie wyrazy "bankowy papier wartościowy", a jego treść obejmuje:

- 1) wartość nominalną,
- 2) zobowiązanie banku do:
 - a) naliczenia określonego oprocentowania według ustalonej stopy procentowej,
 - b) dokonania wypłaty oznaczonej kwoty osobie uprawnionej, w określonych terminach; osoba uprawniona nie może żądać od banku wykupu papieru przed upływem terminu, o ile treść papieru nie stanowi inaczej,
- 3) oznaczenie posiadacza papieru wartościowego, jeżeli jest to papier imienny, lub adnotację, że jest to papier wartościowy na okaziciela,
- 4) zasady przenoszenia praw wynikających z papieru wartościowego,
- 5) numer papieru wartościowego i datę emisji,
- 6) podpisy osób upoważnionych do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku.

2. Podpisy, o których mowa w ust. 1 pkt 6, mogą być odtwarzane mechanicznie.

3. W treści bankowego papieru wartościowego, jak również w podanej przez emitenta do publicznej wiadomości informacji o warunkach emisji, nie mogą być zamieszczane porównania z warunkami emisji papierów wartościowych innych emitentów.

4. Banki mogą emitować bankowe papiery wartościowe również w formie zdematerializowanej. Depozyt papierów prowadzi bank emitujący te papiery.

5. Jeżeli bankowy papier wartościowy występuje w postaci zdematerializowanej, to wówczas wszystkie dane określone w ust. 1 powinny być zamieszczone w treści świadectwa depozytowego albo innego dokumentu wydanego przez bank osobie uprawnionej.

6. Prawa z bankowych papierów wartościowych emitowanych w formie zdematerializowanej powstają z chwilą zapisania ich po raz pierwszy na rachunku bankowych papierów wartościowych i przysługują posiadaczowi tego rachunku.

7. Przeniesienie praw z bankowego papieru wartościowego emitowanego w formie zdematerializowanej następuje z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu na rachunku bankowych papierów wartościowych w wyniku zawarcia umowy. Pożytki z bankowych papierów wartościowych uzyskane przed dokonaniem zapisu przypadają nabywcy, chyba że umowa stanowi inaczej.

Art. 91. Bank nie może udzielać kredytu lub pożyczki pieniężnej na kupno bankowych papierów wartościowych emitowanych przez siebie.

Art. 92. Do bankowych papierów wartościowych nie stosuje się przepisów ustawy, o której mowa w art. 4 pkt 8.

Rozdział 8

Szczególne obowiązki i uprawnienia banków

Art. 93. 1. W celu zabezpieczenia wierzytelności, które wynikają z czynności bankowych, bank może żądać zabezpieczenia przewidzianego w Kodeksie cywilnym i prawie wekslowym oraz zwyczajami przyjętymi w obrocie krajowym i zagranicznym.

2. Bank może potrącić ze swego długu wierzytelność, której termin płatności jeszcze nie nadszedł, jeżeli podmiot będący dłużnikiem został postawiony w stan likwidacji, oraz we wszystkich tych przypadkach, gdy służy mu prawo ściągnięcia swych wierzytelności przed nadejściem terminu płatności. Potrącenie nie może być dokonane w zakresie, w jakim wierzytelność z rachunku bankowego została zajęta jako przedmiot egzekucji należności z tytułu zobowiązań podatkowych.

Art. 94. Minister Sprawiedliwości, po porozumieniu z Komisją Nadzoru Bankowego, określa, w drodze rozporządzenia, ulgowe stawki opłat sądowych oraz zwolnienia od tych opłat w sprawach o zabezpieczenie należności z tytułu udzielanych przez banki kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń.

akty wykonawcze

Art. 95. 1. Księgi rachunkowe banków, wyciągi z tych ksiąg podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku i opatrzone pieczęcią banku oraz wszelkie wystawione w ten sposób oświadczenia zawierające zobowiązania, zwolnienie z zobowiązań, zrzeczenie się praw lub pokwitowanie odbioru należności oraz stwierdzające udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, ich wysokość, zasady oprocentowania, warunków spłaty, mają moc prawną dokumentów urzędowych oraz stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych. Dokumenty te są podstawą wpisu hipoteki do księgi wieczystej nieruchomości stanowiącej własność dłużnika banku. Jeżeli nieruchomość nie posiada księgi wieczystej, zabezpieczenie może być dokonane przez złożenie tych dokumentów do zbioru dokumentów.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do dokonania wpisu hipoteki obciążającej użytkowanie wieczyste, własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego, prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej.

Art. 96. 1. Na podstawie ksiąg banków lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych banki mogą wystawiać bankowe tytuły egzekucyjne.

2. W bankowym tytule egzekucyjnym należy oznaczyć bank, który go wystawił i na rzecz którego egzekucja ma być prowadzona, dłużnika zobowiązanego do zapłaty, wysokość zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności, datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, jak również oznaczenie czynności bankowej, z której wynikają dochodzone roszczenia, oraz wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia. Bankowy tytuł egzekucyjny należy opatrzyć pieczęcią banku wystawiającego tytuł oraz podpisami osób uprawnionych do działania w imieniu banku.

3. W przypadku egzekucji przeciwko kilku osobom lub z kilku części składowych majątku dłużnika można wystawić dalsze tytuły egzekucyjne.

Art. 97. 1. Bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej albo jest dłużnikiem banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać kwotę, do której dłużnik poddaje się egzekucji, wraz z ostatecznym terminem, do którego bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny. Dłużnik może się również poddać egzekucji wydania rzeczy, w przypadku gdy ustanowiono zastaw rejestrowy lub dokonano przeniesienia własności w celu zabezpieczenia roszczenia.

3. Wniosek banku o nadanie klauzuli wykonalności, o której mowa w ust. 1, sąd rozpoznaje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia jego złożenia.

Art. 98. 1. Bankowy tytuł egzekucyjny może być także podstawą egzekucji przeciwko osobie trzeciej, gdy osoba ta przejmie dług wynikający z czynności bankowej, o której mowa w art. 97 ust. 1.

2. Jeżeli po dokonaniu czynności bankowej, o której mowa w art. 97 ust. 1, obowiązek spełnienia świadczenia przeszedł na inne osoby w wyniku spadkobrania lub przekształcenia osoby prawnej albo gdy zachodzi potrzeba egzekucji z majątku wspólnego małżonków, podstawą egzekucji może być tytuł wykonawczy oparty na bankowym tytule egzekucyjnym zaopatrzonym w sądową klauzulę wykonalności nadaną przez sąd przeciwko tym osobom.

Art. 99. 1. Banki mogą, na podstawie upoważnienia Prezesa Narodowego Banku Polskiego, wykonywać określone czynności obrotu dewizowego i związane z nimi rozliczenia, w tym pośredniczyć w przyjmowaniu i dokonywaniu płatności oraz w dokonywaniu transferu krajowych i zagranicznych środków płatniczych w obrocie dewizowym.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, podlegają kontroli dewizowej sprawowanej przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

3. W razie stwierdzenia, że czynności, o których mowa w ust. 1, wykonywane są przez bank z naruszeniem przepisów prawa, statutu lub udzielonego upoważnienia bądź że dalsze ich wykonywanie zagrażałoby bezpieczeństwu gromadzonych w bankach środków, Prezes Narodowego Banku Polskiego może zakazać bankowi dokonywania określonych czynności albo cofnąć w całości lub w określonej części udzielone upoważnienie.

Art. 99a. 1. Inne niż banki osoby prawne oraz podmioty nie będące osobami prawnymi mogą dokonywać skupu i sprzedaży walut obcych i dewiz na podstawie upoważnienia Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

2. Minister Finansów, na wniosek Prezesa Narodowego Banku Polskiego, określi, w drodze rozporządzenia, zasady wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1.

3. Przepisy art. 99 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 100. Banki, o których mowa w art. 99 ust. 1 i 2, mają prawo do otwierania i posiadania rachunków bankowych w bankach za granicą oraz do lokowania środków dewizowych na tych rachunkach.

Art. 101. 1. Zabezpieczenie wierzytelności banku może być dokonane w drodze przeniesienia na bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności rzeczy ruchomej lub papierów wartościowych.

2. W przypadku gdy przeniesiona została własność rzeczy określonej co do gatunku lub zbioru rzeczy, dłużnik lub osoba trzecia obowiązani są wyodrębnić i oznaczyć rzecz lub zbiór rzeczy oraz - jeżeli umowa nie stanowi inaczej - prowadzić ewidencję zmian w zakresie przedmiotu przewłaszczenia.

Art. 102. 1. W celu zabezpieczenia wierzytelności banku dłużnik lub inna osoba może przelać określoną kwotę w złotych lub w innej walucie wymiennej na rachunek banku, który zobowiąże się, że zwróci tę kwotę po uzyskaniu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją.

2. Bank nie ma obowiązku zwrotu części kwoty przyjętej na rachunek, równej nie spłaconej w terminie sumie zadłużenia wobec banku, odsetek i prowizji.

Art. 103. 1. Jeżeli umowa ramowa z bankiem zastrzega, że poszczególne porozumienia mające za przedmiot terminowe operacje finansowe będą zawierane w wykonaniu umowy ramowej oraz że rozwiązanie umowy ramowej powoduje rozwiązanie wszystkich porozumień zawartych w wykonaniu tej umowy, w postępowaniu upadłościowym syndykowi masy upadłości nie przysługuje uprawnienie z art. 39 § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512, z 1994 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 85, poz. 426, z 1996 r. Nr 6, poz. 43, Nr 43, poz. 189, Nr 106, poz. 496 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 54, poz. 349, Nr 117, poz. 751, Nr 121, poz. 770 i Nr 140, poz. 940, z 1998 r. Nr 117, poz. 756, z 2000 r. Nr 26, poz. 306, Nr 84, poz. 948, Nr 94, poz. 1037 i Nr 114, poz. 1193 oraz z 2001 r. Nr 3, poz. 18) do odstąpienia od

umowy ramowej.

2. Syndyk masy upadłości może rozwiązać umowę ramową, o której mowa w ust. 1, ze skutkiem natychmiastowym, z zachowaniem ustalonego w tej umowie sposobu rozliczeń stron na wypadek rozwiązania umowy.

3. Bank może rozwiązać umowę ramową z zachowaniem ustalonego w tej umowie trybu jej rozwiązania i rozliczeń stron na wypadek jej rozwiązania, mimo złożenia przez syndyka masy upadłości żądania wykonania poszczególnych porozumień, z tym że oświadczenie banku o rozwiązaniu umowy ramowej powinno nastąpić niezwłocznie po ogłoszeniu przez syndyka żądania wykonania poszczególnych porozumień.

Art. 104. 1. Banki i osoby w nich zatrudnione oraz osoby, za których pośrednictwem bank wykonuje czynności bankowe, są obowiązane zachować tajemnicę bankową, która obejmuje wszystkie wiadomości:

- 1) dotyczące czynności bankowych i osób będących stroną umowy, uzyskane w czasie negocjacji oraz związane z zawarciem umowy z bankiem i jej realizacją, z wyjątkiem wiadomości, bez których ujawnienia nie jest możliwe należyte wykonanie zawartej przez bank umowy,
- 2) dotyczące osób, które, nie będąc stroną umowy, o której mowa w pkt 1, dokonały czynności pozostających w związku z zawarciem takiej umowy, z wyjątkiem przypadków, gdy ustawa przewiduje ujawnienie takich czynności,
- 3) dotyczące udzielania Policji informacji na zasadach określonych w art. 20 ust. 4-10 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2000 r. Nr 101, poz. 1092 oraz z 2001 r. Nr 41, poz. 465, Nr 81, poz. 877 i Nr 100, poz. 1084) oraz dotyczące zawiadomienia, o którym mowa w art. 20 ust. 13 tej ustawy.

2. Banku nie obowiązuje zachowanie tajemnicy wobec strony umowy. Osobom trzecim wiadomości te nie mogą być ujawnione, poza przypadkami określonymi w art. 105, a także gdy osoba będąca stroną umowy na piśmie upoważni bank do przekazania określonych informacji wskazanej przez siebie osobie.

3. Bank i osoby w nim zatrudnione oraz osoby, za pośrednictwem których bank wykonuje czynności bankowe, obowiązują zachowanie tajemnicy wobec strony umowy oraz osób trzecich w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

Art. 105. 1. Bank ma obowiązek udzielenia informacji stanowiących tajemnicę bankową wyłącznie:

- 1) innym bankom oraz - na zasadzie wzajemności - innym instytucjom ustawowo upoważnionym do udzielania kredytów o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków bankowych w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń oraz czynnościami obrotu dewizowego, a także w związku z konsolidacją sprawozdań finansowych,
- 2) na żądanie:
 - a) Komisji Nadzoru Bankowego w zakresie nadzoru sprawowanego na podstawie niniejszej ustawy i ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 140, poz. 938, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063, z 2000 r. Nr 53, poz. 648, Nr 62, poz. 718 i Nr 119, poz. 1252 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64 i Nr 110, poz. 1189), inspektorów nadzoru bankowego w zakresie, o którym mowa w art. 139 ust. 1 pkt 2, oraz osób upoważnionych uchwałą Komisji Nadzoru Bankowego w zakresie określonym w tym upoważnieniu,
 - b) sądu lub prokuratora w związku z toczącym się przeciwko posiadaczowi rachunku będącemu osobą fizyczną postępowaniem karnym lub karnym skarbowym albo w związku z wykonaniem wniosku o udzielenie pomocy prawnej, pochodzącego od państwa obcego, które na mocy ratyfikowanej umowy międzynarodowej wiążącej Rzeczpospolitą Polską ma prawo występować o udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową,
 - c) sądu lub prokuratora w związku z toczącym się postępowaniem karnym lub karnym skarbowym o przestępstwo popełnione w związku z działaniem osoby prawnej lub jednostki nie mającej osobowości prawnej - w zakresie rachunków bankowych i czynności bankowych realizowanych przez tę osobę prawną bądź jednostkę,
 - d) sądu w związku z prowadzonym postępowaniem spadkowym lub o podział majątku między małżonkami albo prowadzoną przeciwko osobie fizycznej będącej stroną umowy sprawą o alimenty lub o rentę o charakterze alimentacyjnym,
 - e) dyrektora izby celnej w związku z toczącą się:
 - sprawą karną lub karną skarbową przeciwko osobie fizycznej będącej stroną umowy zawartej z

bankiem,

– sprawą karną lub karną skarbową o przestępstwo popełnione w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, która jest posiadaczem rachunku,

- f) Prezesa Najwyższej Izby Kontroli w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania kontrolnego określonego w ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 1995 r. Nr 13, poz. 59, z 1996 r. Nr 64, poz. 315, Nr 89, poz. 402 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 79, poz. 484, Nr 96, poz. 589, Nr 121, poz. 770 i Nr 133, poz. 883),
 - g) Przewodniczącego Komisji Papierów Wartościowych i Giełd w zakresie nadzoru na podstawie ustawy, o której mowa w art. 4 pkt 8,
 - h) Prezesa Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w zakresie określonym ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz.U. z 2000 r. Nr 9, poz. 131, Nr 86, poz. 958, Nr 119, poz. 1252 i Nr 122, poz. 1316),
 - i) biegłego rewidenta upoważnionego do badania sprawozdań finansowych banku na podstawie zawartej z bankiem umowy,
 - j) Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych w zakresie nadzoru nad wykonywaniem przez bank funkcji depozytariusza na podstawie ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934),
 - k) służb ochrony państwa i ich upoważnionych pisemnie funkcjonariuszy lub żołnierzy w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania sprawdzającego na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych,
 - l) Policji, jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstw, ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonych w art. 20 ustawy wymienionej w art. 104 ust. 1 pkt 3,
 - ł) komornika sądowego w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym.
- 3) Narodowemu Bankowi Polskiemu i innym bankom w zakresie czynności kontroli dewizowej wykonywanej na podstawie przepisów Prawa dewizowego.

2. Zakres oraz zasady udzielania informacji przez banki organom podatkowym, Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej lub organom kontroli skarbowej regulują odrębne ustawy.

3. Banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów, organy państwowe i osoby, którym ujawniono wiadomości stanowiące tajemnicę bankową, są obowiązane wykorzystać te wiadomości wyłącznie w granicach upoważnienia określonego w ust. 1.

4. Banki mogą, wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi, utworzyć instytucje do zbierania i udostępniania bankom oraz innym instytucjom ustawowo upoważnionym do udzielania kredytów informacji o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków bankowych w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń.

5. Bank ponosi odpowiedzialność za szkody wynikające z ujawnienia tajemnicy bankowej i wykorzystania jej niezgodnie z przeznaczeniem.

6. Bank nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wynikającą z ujawnienia tajemnicy bankowej przez osoby i instytucje upoważnione przez ustawę do żądania od banków udzielania informacji stanowiących tajemnicę bankową.

Art. 106. 1. Bank jest obowiązany przeciwdziałać wykorzystywaniu swojej działalności dla celów mających związek z przestępstwem, o którym mowa w art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 i Nr 128, poz. 840), lub w celu ukrycia działań przestępczych.

2. Tryb postępowania banku w razie zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, określa odrębna ustawa.

3. (skreślony).

4. Bank jest obowiązany do prowadzenia rejestru wpłat gotówkowych powyżej określonej kwoty oraz danych o osobach dokonujących wpłaty i na których rzecz wpłata została dokonana.

5. Komisja Nadzoru Bankowego ustala, w drodze uchwały, tryb postępowania banków w przypadkach, o których mowa w art. 299 ustawy wymienionej w ust. 1, oraz ustala wysokość kwoty i warunki prowadzenia rejestru, o którym mowa w ust. 4.

Art. 107. Pracownik banku, który wbrew swoim obowiązkom nie zawiadamia o okolicznościach

wymienionych w art. 106 ust. 1, ponosi odpowiedzialność porządkową, co nie wyłącza odpowiedzialności karnej, jeżeli czyn wypełnia znamiona przestępstwa.

Art. 108. Bank nie ponosi odpowiedzialności za szkodę, która może wyniknąć z wykonania w dobrej wierze obowiązków określonych w art. 106 ust. 1. W takim przypadku, jeżeli okoliczności, o których mowa w art. 106 ust. 1, nie miały związku z przestępstwem lub ukrywaniem działań przestępczych, odpowiedzialność za szkodę wynikłą ze wstrzymania czynności bankowych ponosi Skarb Państwa.

Art. 109. 1. Bank w zakresie swojej działalności może wydawać ogólne warunki umów lub regulaminy określające:

- 1) warunki otwierania i prowadzenia rachunków bankowych,
- 2) rodzaje udzielanych kredytów oraz warunki umów kredytu i umów pożyczki,
- 3) warunki udostępniania skrytek sejfowych,
- 4) warunki wykonywania innych czynności usługowych banku.

2. Postanowienia ogólnych warunków umów oraz regulaminów, o których mowa w ust. 1, są dla stron wiążące, o ile strony w umowie nie ustalą odmiennie swych praw i obowiązków.

Art. 110. Bank może pobierać prowizje z tytułu wykonywanych czynności bankowych oraz opłaty za wykonywanie innych czynności, w tym także opłaty za przygotowanie, sporządzenie i przekazanie informacji stanowiących tajemnicę bankową uprawnionym przez ustawę osobom, organom i instytucjom, z wyłączeniem przypadków, gdy udzielenie informacji następuje na żądanie:

- 1) sądu lub prokuratora w związku z toczącą się sprawą karną lub karną skarbową przeciwko osobie fizycznej, będącej stroną umowy,
- 2) prokuratora w sprawach dotyczących wykorzystywania działalności banków do celów mających związek z przestępstwem, o którym mowa w art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 i Nr 128, poz. 840),
- 3) osób upoważnionych uchwałą Komisji Nadzoru Bankowego oraz inspektora nadzoru bankowego.

Art. 111. 1. Bank obowiązany jest ogłaszać w miejscu wykonywania czynności, w sposób ogólnie dostępny:

- 1) stosowane stawki oprocentowania środków na rachunkach bankowych, kredytów i pożyczek,
- 2) stosowane stawki prowizji i wysokość pobieranych opłat,
- 3) terminy kapitalizacji odsetek,
- 4) stosowane kursy walutowe,
- 5) bilans z opinią biegłego rewidenta za ostatni okres podlegający badaniu,
- 6) skład zarządu i rady nadzorczej banku,
- 7) informacje o warunkach wykonywania przelewów transgranicznych,
- 8) nazwiska osób upoważnionych do zaciągania zobowiązań w imieniu banku albo jednostki organizacyjnej banku.

2. Banki spółdzielcze są obowiązane oprócz informacji, o których mowa w ust. 1, podać także obszar swojego działania oraz bank zrzeszający.

Art. 112. Sprawy sporne wynikające ze stosunków między Narodowym Bankiem Polskim a innymi bankami na tle:

- 1) rezerwy obowiązkowej,
 - 2) rozrachunków międzybankowych,
 - 3) obrotu papierami wartościowymi
- rozpoznaje Sąd Wojewódzki w Warszawie - Sąd Gospodarczy.

Rozdział 9

Zrzeszanie i łączenie się banków

Art. 113. 1. Banki krajowe, działające w formie spółki akcyjnej, mogą łączyć się w bankowe grupy kapitałowe.

2. Bankową grupę kapitałową stanowi grupa banków zorganizowanych w ten sposób, że bank zwany

"bankiem dominującym" jest właścicielem akcji innego banku lub banków, zwanych "bankami zależnymi", dających ponad 50% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu każdego banku zależnego.

3. Bankowa grupa kapitałowa powstaje w drodze umowy, przy czym okres jej trwania nie może być krótszy niż 5 lat.

4. Bank zależny nie może być akcjonariuszem banku dominującego.

5. Bank zależny, który w dniu zawiazania bankowej grupy kapitałowej posiada akcje banku dominującego, jest obowiązany do ich zbycia w terminie 6 miesięcy od dnia zgłoszenia do rejestru przedsiębiorców umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej.

6. Bank zależny nie może nabywać na swój rachunek ani przyjmować w zastaw akcji banku dominującego, z wyjątkiem nabycia akcji w trybie postępowania egzekucyjnego na zaspokojenie roszczeń banku zależnego. Bank zależny obowiązany jest zbyć nabyte akcje banku dominującego w terminie 6 miesięcy od dnia ich nabycia.

7. Bank dominujący nie może być podmiotem powiazanym kapitałowo lub organizacyjnie z innym bankiem krajowym jako podmiot zależny.

8. Bank może należeć do jednej bankowej grupy kapitałowej; nie wyłącza to prawa banków należących do tej grupy do nabywania akcji innych banków, w tym banków tej samej grupy, z zastrzeżeniem postanowień ust. 4.

Art. 114. 1. Bank należący do bankowej grupy kapitałowej odpowiada jak poręczyciel za zobowiązania pozostałych banków należących do tej grupy, proporcjonalnie do wartości nominalnej posiadanych akcji w kapitałach akcyjnych tych banków na dzień powstania danego zobowiązania.

2. W przypadku rozwiązania umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej lub wystąpienia danego banku z tej grupy, przepis ust. 1 stosuje się do zobowiązań powstałych w okresie przynależności banku do bankowej grupy kapitałowej.

3. Począwszy od dnia konsolidacji sprawozdań finansowych, przy ustalaniu norm i granic określonych ustawą, bankowa grupa kapitałowa traktowana jest w taki sposób, jakby stanowiła jeden bank.

4. Komisja Nadzoru Bankowego określa, w drodze uchwały, szczegółowe zasady ustalania, dla celów wskazanych w ust. 3, wysokości funduszy własnych banków należących do bankowej grupy kapitałowej oraz może określać szczególne zasady wyliczania dla grupy norm, o których mowa w ust. 3.

5. Dniem konsolidacji sprawozdań finansowych jest pierwszy dzień miesiąca następującego po miesiącu, w którym właściwy organ banku dominującego zatwierdził pierwsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Art. 115. 1. Banki należące do tej samej bankowej grupy kapitałowej używają nazw i znaków firmowych wskazujących na przynależność do tej grupy.

2. Udział osób, o których mowa w art. 387 Kodeksu spółek handlowych, zajmujących te stanowiska w dwu lub więcej bankach należących do tej samej bankowej grupy kapitałowej nie stanowi działalności konkurencyjnej.

Art. 116. Płynność płatnicza każdego banku należącego do bankowej grupy kapitałowej jest gwarantowana przez wszystkie pozostałe banki tej grupy.

Art. 117. 1. Zawarcie umowy, o której mowa w art. 113 ust. 3, może nastąpić po podjęciu uchwał walnych zgromadzeń akcjonariuszy banków, które zamierzają powołać bankową grupę kapitałową.

2. Umowa pomiędzy bankami o powołaniu bankowej grupy kapitałowej powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) bank dominujący i banki zależne,
- 2) okres, na jaki została zawarta,
- 3) liczbę akcji oraz ich wartość i liczbę głosów wynikających z akcji banków zależnych, będących własnością banku dominującego,
- 4) liczbę akcji oraz ich wartość i liczbę głosów akcji banków zależnych wzajemnie posiadanych przez te banki,
- 5) nazwy i znaki wskazujące na przynależność do grupy,
- 6) zasady i tryb realizacji obowiązku gwarantowania bieżącej płynności płatniczej każdego banku należącego do tej grupy,

- 7) zasady i tryb uzgadniania polityki finansowej i operacyjnej grupy,
- 8) warunki wystąpienia z grupy.

3. Umowa o powołaniu bankowej grupy kapitałowej może przewidywać powołanie rady bankowej grupy kapitałowej oraz określać jej skład, kompetencje i sposób działania.

4. Zarząd każdego banku należącego do grupy składa sądowi rejestrowemu umowę, o której mowa w ust. 2, zgłasza zmiany tej umowy oraz jej rozwiązanie.

5. Zmiana umowy lub rozwiązanie bankowej grupy kapitałowej wymaga do swej ważności uchwał walnych zgromadzeń banków należących do tej grupy.

6. O zawiązaniu bankowej grupy kapitałowej zarząd banku dominującego ogłasza w pismach przeznaczonych do ogłoszeń oraz w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Ogłoszenia powinny zawierać w szczególności:

- 1) datę zawarcia umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej,
- 2) istotne postanowienia umowy,
- 3) datę zgłoszenia umowy do rejestru przedsiębiorców,
- 4) firmy i siedziby banków należących do bankowej grupy kapitałowej,
- 5) liczbę i wartość nominalną akcji banku dominującego,
- 6) liczby i wartości nominalne akcji banków zależnych, ze wskazaniem liczby i wartości nominalnej akcji objętych przez bank dominujący oraz liczby głosów, przysługujących bankowi dominującemu na walnych zgromadzeniach akcjonariuszy banków zależnych.

7. W przypadku zmian w składzie bankowej grupy kapitałowej oraz jej rozwiązania stosuje się odpowiednio przepis ust. 6.

Art. 118. 1. Najpóźniej na miesiąc przed dniem wejścia w życie umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej bank dominujący zawiadamia Komisję Nadzoru Bankowego i Ministra Finansów o powołaniu takiej grupy.

2. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, bank dominujący załącza umowę o powołaniu bankowej grupy kapitałowej. O każdej zmianie umowy bank dominujący zawiadamia Komisję Nadzoru Bankowego i Ministra Finansów nie później niż po upływie 14 dni od dokonania zmiany.

Art. 119. 1. O ile umowa nie stanowi inaczej, zbycie pakietu mniejszościowego akcji banku zależnego oraz akcji banku dominującego, należącego do bankowej grupy kapitałowej, innym podmiotom niż należące do bankowej grupy kapitałowej nie powoduje wygaśnięcia uprawnień i zobowiązań bankowej grupy kapitałowej ani banków należących do niej, określonych w umowie o powołaniu bankowej grupy kapitałowej oraz w przepisach ustawy.

2. Obniżenie udziału wartości akcji banku zależnego, będącego własnością banków należących do bankowej grupy kapitałowej, w kapitale akcyjnym tego banku jest nieskuteczne wobec jego wierzycieli.

3. Zmniejszenie liczby głosów banku dominującego na walnym zgromadzeniu banku zależnego, poniżej poziomu określonego w art. 113 ust. 2, oznacza wypowiedzenie umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej, z zastrzeżeniem art. 120 ust. 1 pkt 2.

Art. 120. 1. Umowa o powołaniu bankowej grupy kapitałowej rozwiązuje się:

- 1) po upływie terminu, na jaki została zawarta,
 - 2) po wypowiedzeniu umowy przez bank dominujący
- nie wcześniej jednak niż po upływie terminu określonego w art. 113 ust. 3.

2. Rozwiązanie umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej następuje w ostatnim dniu roku obrotowego, nie wcześniej jednak niż po upływie 6 miesięcy od dnia wypowiedzenia.

3. Do dnia rozwiązania umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej bank dominujący wykonuje prawo do liczby głosów na walnych zgromadzeniach akcjonariuszy banków zależnych, wynikających z tej umowy.

Art. 121. 1. Banki mogą zrzeszać się w bankowe izby gospodarcze.

2. Do bankowych izb gospodarczych mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934).

Art. 122. 1. Banki mogą na podstawie umowy zrzeszać się z innymi bankami.

2. W umowie banki zrzeszające mogą upoważnić jeden z banków zrzeszonych do:

- 1) reprezentowania wspólnych interesów zrzeszonych w nim banków w szczególności wobec Komisji Nadzoru Bankowego,
- 2) gromadzenia dobrowolnych lokat banków, między innymi dla zabezpieczenia ich płynności płatniczej,
- 3) zaciągania kredytu refinansowego w imieniu banków zrzeszonych,
- 4) realizowania przedsięwzięć gospodarczych we wspólnym interesie zrzeszonych banków,
- 5) podejmowania innych działań przewidzianych w ustawie lub w umowie.

3. Utworzenie zrzeszenia podlega zgłoszeniu Komisji Nadzoru Bankowego, której przekazywana jest także umowa zrzeszenia.

Art. 123. 1. Prezesi zarządów banków tworzą radę zrzeszenia.

2. Zakres i tryb działania rady zrzeszonych banków oraz wykonywania jej uchwał określa umowa.

Art. 124. 1. Banki w formie spółki akcyjnej mogą łączyć się ze sobą.

2. Do łączenia się banków, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy Kodeksu handlowego. Bank utworzony w wyniku połączenia powinien spełniać wymagania obowiązujące przy tworzeniu banku.

3. Połączenie przez przeniesienie majątku banku na inny bank w zamian za akcje wymaga zgody Komisji Nadzoru Bankowego.

Art. 124a. Nabycie przedsiębiorstwa bankowego przez bank wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, z zastrzeżeniem art. 165 ust. 2.

Art. 125. Przepisy niniejszego rozdziału nie naruszają przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1996 r. o łączeniu i grupowaniu niektórych banków w formie spółki akcyjnej (Dz. U. Nr 90, poz. 406 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 770).

Rozdział 10

Fundusze własne i gospodarka finansowa banków

Art. 126. W celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego banki są obowiązane posiadać fundusze własne, dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności.

Art. 127. 1. Fundusze własne banku obejmują:

- 1) fundusze podstawowe banku,
- 2) fundusze uzupełniające banku w kwocie nieprzewyższającej funduszy podstawowych banku,
- 3) pozycje pomniejszające fundusze własne banku, które stanowią:
 - a) brakująca kwota rezerw na ryzyko związane z działalnością banku, rozumiana jako różnica pomiędzy wymaganym odrębnymi przepisami a faktycznym poziomem rezerw celowych banku,
 - b) inne pomniejszenia funduszy własnych banku określone przez Komisję Nadzoru Bankowego.

2. Fundusze podstawowe banku obejmują:

- 1) fundusze zasadnicze banku z wyłączeniem akcji i udziałów uprzywilejowanych w zakresie spłaty jakichkolwiek zobowiązań banku z ich tytułu, które stanowią:
 - a) w banku państwowym - fundusz statutowy, fundusz zapasowy i fundusz rezerwowy,
 - b) w banku w formie spółki akcyjnej - wpłacony i zarejestrowany kapitał zakładowy oraz kapitał zapasowy i kapitały rezerwowe,
 - c) w banku spółdzielczym - wpłacony fundusz udziałowy oraz fundusz zasobowy i fundusz rezerwowy,
 - d) w oddziale banku zagranicznego - zarejestrowany kapitał przeznaczony na działalność oddziału banku w kraju,
- 2) pozycje dodatkowe funduszy podstawowych, które stanowią:
 - a) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
 - b) niepodzielony zysk z lat ubiegłych,
- 3) pozycje pomniejszające fundusze podstawowe, które stanowią:
 - a) akcje własne posiadane przez bank, wycenione według cen nabycia, pomniejszone o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości,

- b) wartości niematerialne i prawne,
- c) niepokrytą stratę z lat ubiegłych, w tym również stratę w trakcie zatwierdzania,
- d) stratę na koniec okresu sprawozdawczego, obliczoną narastająco od początku roku obrotowego.

3. Fundusze uzupełniające banku obejmują:

- 1) kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny majątku trwałego dokonanej na podstawie odrębnych przepisów,
- 2) za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego:
 - a) dodatkową kwotę odpowiedzialności członków banku spółdzielczego, w części określonej przez Komisję Nadzoru Bankowego, nie większej niż połowa kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 20 ust. 1,
 - b) zobowiązania podporządkowane, rozumiane jako zobowiązania z tytułu przyjęcia przez bank - w kwocie i na zasadach ustalonych w decyzji Komisji Nadzoru Bankowego, wydanej na wniosek banku, pomniejszanej na koniec każdego roku w ciągu ostatnich 5 lat trwania umowy o 20% tej kwoty, z tym że w banku państwowym, banku w formie spółki akcyjnej oraz w oddziale banku zagranicznego kwota ta nie może przewyższać połowy funduszy podstawowych, zaś w banku spółdzielczym suma tej kwoty i dodatkowej kwoty odpowiedzialności członków, o której mowa w lit. a), nie może przewyższać połowy funduszy podstawowych banku - środków pieniężnych spełniających zgodnie z umową łącznie następujące warunki:
 - środki pieniężne przyjęto na okres co najmniej 5 lat (okres umowy),
 - środki pieniężne nie mogą być wycofane z banku przed upływem okresu umowy, z zastrzeżeniem ust. 4,
 - środki pieniężne podlegają zwrotowi w ostatniej kolejności w przypadku upadłości banku lub jego likwidacji,
 - zwrot środków pieniężnych nie jest zabezpieczony przez bank bezpośrednio lub pośrednio,
- 3) inne pozycje bilansu banku w części, która zgodnie z odrębnymi przepisami i postanowieniami statutu banku służy wyłącznie pokryciu strat bilansowych banku, określone przez Komisję Nadzoru Bankowego.

4. Na wniosek banku Komisja Nadzoru Bankowego może wyrazić zgodę na wcześniejszy zwrot środków pieniężnych, o których mowa w ust. 3 pkt 2 lit. b), pod warunkiem spełnienia wymogu, o którym mowa w art. 128 ust. 1.

5. Komisja Nadzoru Bankowego:

- 1) określi, w drodze uchwały, wysokość i warunki zaliczania do funduszy własnych banku spółdzielczego części dodatkowej kwoty odpowiedzialności członków banku spółdzielczego, o której mowa w ust. 3 pkt 2 lit. a),
- 2) może określić, w drodze uchwały:
 - a) wysokość, szczegółowy zakres i warunki pomniejszania funduszy podstawowych banku o pozycje, o których mowa w ust. 2 pkt 3,
 - b) inne pozycje bilansu banku, o których mowa w ust. 3 pkt 3, ich wysokość i warunki ich zaliczania do funduszy uzupełniających banku,
 - c) inne pomniejszenia funduszy własnych banku, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. b), ich wysokość i warunki pomniejszania o nie funduszy własnych.

Art. 128. 1. Bank jest obowiązany utrzymywać:

- 1) fundusze własne na poziomie nie niższym niż równowartość w złotych kwoty określonej w art. 32 ust. 1, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym, z tym że wkłady niepieniężne nie mogą przekroczyć 15% funduszy zasadniczych banku,
- 2) sumę funduszy własnych oraz dodatkowych pozycji bilansu banku określonych przez Komisję Nadzoru Bankowego, pomniejszoną o kwotę przekroczenia progu koncentracji kapitałowej, o której mowa w ust. 2, na poziomie nie niższym niż suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka prowadzonej działalności, z zastrzeżeniem pkt 3,
- 3) współczynnik wypłacalności na poziomie co najmniej 8%, a bank rozpoczynający działalność operacyjną na poziomie co najmniej 15% przez pierwsze 12 miesięcy działalności, a przez następne 12 miesięcy działalności - co najmniej 12%.

2. Przekroczenie progu koncentracji kapitałowej stanowi większa z liczb określonych jako:

- 1) suma kwot, o które poszczególne znaczne pakiety akcji lub udziałów przekraczają 15% funduszy

własnych banku,

- 2) kwota, o którą suma znacznych pakietów akcji lub udziałów przekracza 60% funduszy własnych banku.

3. Obliczając przekroczenie progu koncentracji kapitałowej, o którym mowa w ust. 2, nie uwzględnia się znacznych pakietów akcji lub udziałów:

- 1) w bankach,
- 2) w instytucjach finansowych,
- 3) w zakładach ubezpieczeń,
- 4) w izbach rozliczeniowych, o których mowa w art. 67,
- 5) w międzybankowych przedsiębiorstwach telekomunikacyjnych, w których banki są posiadaczem co najmniej 75% akcji lub udziałów,
- 6) w instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4, w której banki są posiadaczem co najmniej 75% akcji lub udziałów,
- 7) w podmiotach, których wyłącznym przedmiotem działalności jest świadczenie usług w zakresie edukacji kadr bankowych, w których banki są posiadaczem co najmniej 75% akcji lub udziałów,
- 8) w przedsiębiorstwach pomocniczych usług bankowych, w których banki są posiadaczem co najmniej 75% akcji lub udziałów,
- 9) w podmiotach, w których bank jest posiadaczem akcji lub udziałów w związku z jego udziałem w procesie naprawczym tych podmiotów,
- 10) przejętych w związku z wykonywaniem umowy o subemisję usługową.

4. Komisja Nadzoru Bankowego określi, w drodze uchwały:

- 1) zakres i szczegółowe zasady wyznaczania wymogów kapitałowych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym z tytułu przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności, o których mowa w art. 71 ust. 1,
- 2) sposób i szczegółowe zasady obliczania współczynnika wypłacalności banku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.

5. W przypadku niespełnienia wymogów, o których mowa w ust. 1, bank obowiązany jest niezwłocznie powiadomić Komisję Nadzoru Bankowego.

6. Komisja Nadzoru Bankowego, w drodze uchwały:

- 1) określi dodatkowe pozycje bilansu banku, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz zakres i sposób ich wyznaczania,
- 2) może określić wiążące banki normy ostrożnościowe, określające dopuszczalne ryzyko w działalności banków inne niż wymogi kapitałowe, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz zakres ich stosowania.

7. Komisja Nadzoru Bankowego może, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, wyrazić zgodę na przekroczenie limitu dotyczącego wielkości wkładów niepieniężnych, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 128a. Bank jest obowiązany do udzielenia na żądanie Komisji Nadzoru Bankowego wszelkich informacji dotyczących struktury funduszy własnych, o których mowa w art. 127, oraz dotyczących spełnienia wymogów i norm określonych w art. 128.

Art. 129. 1. Banki prowadzą samodzielnie gospodarkę finansową na podstawie planu finansowego w sposób zapewniający pokrycie z uzyskanych przychodów kosztów działalności oraz zobowiązań.

2. Tworzenie z odpisów z zysku netto funduszy oraz ich przeznaczenie, a także zasady pokrywania strat określa statut banku.

Art. 130. 1. Banki mogą tworzyć w ciężar kosztów rezerwę na ryzyko ogólne, służącą pokryciu ryzyk związanych z prowadzeniem działalności bankowej. Banki tworzą i wykorzystują tę rezerwę na podstawie dokonywanej oceny tego ryzyka, uwzględniającej w szczególności wielkość należności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych nie objętych rezerwami celowymi, utworzonymi zgodnie z odrębnymi przepisami.

2. Wysokość corocznego odpisu na rezerwę na ryzyko ogólne, o której mowa w ust. 1, wynosi maksymalnie 1,5% ustalonej na koniec poszczególnych kwartałów roku obrotowego średniej kwoty nie spłaconych kredytów i pożyczek pieniężnych, pomniejszonej o kwotę kredytów i pożyczek pieniężnych, na które bank zgodnie z odrębnymi przepisami utworzył rezerwy celowe w wysokości 100% tych kredytów i pożyczek. Kwota odpisu nie może być jednak wyższa niż kwota odpisu dokonywanego w tymże roku z zysku za rok poprzedni na fundusz ryzyka ogólnego, o którym mowa w art. 127 ust. 2. Odpisu dokonuje

się w pierwszym miesiącu następującym po każdym kwartale.

3. Rezerwę na ryzyko ogólne bank rozwiązuje, jeżeli w ocenie banku ustaną okoliczności uzasadniające dalsze jej utrzymywanie.

Rozdział 11

Nadzór bankowy

Art. 131. 1. Działalność banków oraz oddziałów i przedstawicielstw banków zagranicznych podlega nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Bankowego w zakresie i na zasadach określonych w niniejszej ustawie i w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 140, poz. 938).

2. Nadzór nad działalnością oddziału lub przedstawicielstwa banku zagranicznego w kraju oraz oddziału lub przedstawicielstwa banku krajowego za granicą, w tym zakres i tryb dokonywania czynności kontrolnych, może być wykonywany w zakresie uzgodnionym w porozumieniu Komisji Nadzoru Bankowego z właściwymi władzami nadzorczymi.

3. Komisja Nadzoru Bankowego może, stosownie do postanowień porozumienia, o którym mowa w ust. 2, udzielić informacji dotyczących banku organowi nadzoru bankowego innego kraju, jeżeli:

- 1) wskutek tego nie zostanie naruszony interes gospodarczy Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) zapewnione jest wykorzystanie udzielonych informacji tylko na potrzeby nadzoru bankowego,
- 3) zagwarantowane jest, że przekazywanie udzielonych informacji poza organ nadzoru bankowego możliwe jest wyłącznie po uprzednim uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Bankowego.

4. Komisja Nadzoru Bankowego może, na zasadach wzajemności, udzielać i otrzymywać informacje od Komisji Papierów Wartościowych i Giełd oraz Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, niezbędne dla prawidłowego wykonywania ustawowo określonych zadań w zakresie nadzoru. Zasady i tryb udzielania informacji określają porozumienia zawarte przez Komisję Nadzoru Bankowego z wymienionymi organami nadzoru.

Art. 132. Minister Finansów lub Minister Skarbu Państwa może wystąpić do Komisji Nadzoru Bankowego o podjęcie czynności lub środków w ramach nadzoru, o których mowa w art. 133 i art. 138.

Art. 133. 1. Celem nadzoru jest zapewnienie:

- 1) bezpieczeństwa środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych,
 - 2) zgodności działalności banków z przepisami niniejszej ustawy, ustawy o Narodowym Banku Polskim, statutem oraz decyzją o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku.
2. Czynności podejmowane w ramach nadzoru bankowego polegają w szczególności na:
- 1) badaniu wypłacalności, płynności płatniczej i wyników ekonomicznych osiąganych przez banki,
 - 2) badaniu zgodności udzielanych kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
 - 3) badaniu zabezpieczenia i terminowości spłaty kredytów i pożyczek pieniężnych,
 - 4) badaniu stosowanego oprocentowania kredytów i pożyczek oraz rachunków bankowych, o których mowa w art. 79 ust. 1,
 - 5) dokonywaniu oceny sytuacji finansowej banków.

3. Czynności kontrolne podejmowane przez inspektorów nadzoru bankowego wykonywane są po okazaniu upoważnienia wydanego przez Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego oraz legitymacji służbowej.

Art. 134. 1. Badanie sprawozdań finansowych banku, a także oddziału banku zagranicznego, może być zlecone tylko biegłym rewidentom, którzy spełniają normy, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U. Nr 121, poz. 592 i z 1996 r. Nr 102, poz. 475).

2. Banki obowiązane są przekazywać do Komisji Nadzoru Bankowego zbadane jednostkowe i skonsolidowane sprawozdanie finansowe wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta w ciągu 15 dni od dnia ich zatwierdzenia oraz z odpisem uchwały bądź postanowienia organu zatwierdzającego o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego.

Art. 135. 1. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w przeprowadzonym audycie na zlecenie banku, Komisja Nadzoru Bankowego może zobowiązać bank do zlecenia biegłym rewidentom zbadania prawidłowości i rzetelności wszystkich sprawozdań finansowych sporządzanych przez bank, kontroli ksiąg rachunkowych, analizy portfela kredytowego oraz dokonania innych czynności określonych w art. 133 ust. 2. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono nieprawidłowości, koszty badania ponosi bank.

2. Zlecenie badania określonego w ust. 1 może zostać udzielone także bezpośrednio przez Komisję Nadzoru Bankowego. Koszty badania ponosi wówczas Narodowy Bank Polski, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Jeżeli w wyniku badania zleconego przez Komisję Nadzoru Bankowego stwierdzono nieprawidłowości, koszty badania ponosi bank.

Art. 136. 1. Biegły rewident przeprowadzający badanie sprawozdań finansowych banku oraz badanie, o którym mowa w art. 134 i art. 135, jest obowiązany niezwłocznie powiadomić Komisję Nadzoru Bankowego o ujawnionych faktach wskazujących na:

- 1) popełnienie przestępstwa,
- 2) naruszenie przepisów regulujących działalność banku,
- 3) naruszenie zasad dobrej praktyki bankowej lub inne zagrożenie interesów klientów banku,
- 4) istnienie przesłanek do wyrażenia opinii negatywnej na temat sprawozdania finansowego banku lub odmowy wyrażenia tej opinii.

2. Przy wykonywaniu przez biegłych rewidentów czynności, o których mowa w art. 135 ust. 2, stosuje się do nich odpowiednio przepisy dotyczące pracowników nadzoru bankowego wykonujących te czynności.

3. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe podmiotów posiadających bliskie powiązania z bankiem.

Art. 137. Komisja Nadzoru Bankowego:

- 1) określa, w drodze uchwały, wykaz informacji i dokumentów, które rada nadzorcza załącza do wniosku, o którym mowa w art. 22 ust. 3, i informacji, o której mowa w art. 22 ust. 4,
- 2) określa, w drodze uchwały, wykaz dokumentów, o których mowa w art. 31 ust. 2 pkt 3,
- 3) może ustalać wiążące banki normy płynności oraz inne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności banków.

Art. 138. 1. Komisja Nadzoru Bankowego może w ramach nadzoru zalecić bankowi w szczególności:

- 1) podjęcie środków koniecznych do przywrócenia płynności płatniczej lub osiągnięcia i przestrzegania norm, o których mowa w art. 137,
- 2) zwiększenie funduszy własnych,
- 3) zaniechanie określonych form reklamy.

2. Komisja Nadzoru Bankowego może nakazać bankowi wstrzymanie wypłat z zysku lub wstrzymanie tworzenia nowych jednostek organizacyjnych do czasu przywrócenia płynności płatniczej lub osiągnięcia norm, o których mowa w art. 137.

3. W razie stwierdzenia, że bank nie realizuje zaleceń określonych w ust. 1 lub działalność banku jest wykonywana z naruszeniem prawa lub statutu albo stwarza zagrożenie dla interesów posiadaczy rachunków bankowych, Komisja Nadzoru Bankowego, po uprzednim upomnieniu na piśmie, może:

- 1) wystąpić do właściwego organu banku z wnioskiem o odwołanie prezesa, wiceprezesa lub innego członka zarządu banku bezpośrednio odpowiedzialnego za stwierdzone nieprawidłowości,
- 2) zawiesić w czynnościach członków zarządu, o których mowa w pkt 1, do czasu podjęcia uchwały w sprawie wniosku o ich odwołanie przez radę nadzorczą na najbliższym posiedzeniu; zawieszenie w czynnościach polega na wyłączeniu z podejmowania decyzji za bank w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych,
- 3) ograniczyć zakres działalności banku,
- 3a) nałożyć na bank karę finansową w wysokości do 1.000.000 zł; przepisy art. 141 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio,
- 4) uchylić zezwolenie na utworzenie banku i podjąć decyzję o likwidacji banku; art. 147 ust. 3 i art. 153-156 stosuje się odpowiednio.

3a. Decyzja Komisji Nadzoru Bankowego o ograniczeniu zakresu działalności banku może zawierać warunki i terminy.

4. Komisja Nadzoru Bankowego może także zawiesić w czynnościach członka zarządu w przypadku:

- 1) przedstawienia mu zarzutów w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym,
- 2) spowodowania znacznych strat majątkowych banku.

Postanowienia ust. 3 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

5. Komisja Nadzoru Bankowego odwołuje członka zarządu banku w przypadku prawomocnego skazania go za przestępstwo wymienione w art. 22 ust. 6 pkt 1.

. Ograniczenie zakresu działalności banku lub uchylenie zezwolenia na utworzenie banku może również nastąpić w razie stwierdzenia, że bank:

- 1) przestał spełniać warunki ustalone w zezwoleniu,
- 2) uzyskał zezwolenie na podstawie fałszywych dokumentów, nieprawdziwych oświadczeń lub wskutek innych działań sprzecznych z prawem,
- 3) przez okres dłuższy niż 6 miesięcy nie prowadzi działalności bankowej,
- 4) stał się podmiotem zależnym od osób, wobec których nie jest możliwe skuteczne wykonywanie przez Komisję Nadzoru Bankowego nadzoru nad bankiem ze względu na przepisy prawa obowiązujące w miejscu ich zamieszkania lub siedziby, lub ze względu na powiązania tych osób z innymi podmiotami.

6a. Komisja Nadzoru Bankowego uchyła zezwolenie na utworzenie oddziału banku zagranicznego, jeśli właściwe władze nadzorcze kraju, w którym bank zagraniczny ma swoją siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu, uchyliły zezwolenie na prowadzenie działalności bankowej przez ten bank.

6b. Przed uchyleniem zezwolenia na utworzenie oddziału banku zagranicznego Komisja Nadzoru Bankowego zasięgnie opinii właściwych władz nadzorczych kraju, w którym bank zagraniczny ma swoją siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu, jeżeli porozumienie, o którym mowa w art. 131 ust. 2, przewiduje zasięgnięcie opinii. W razie konieczności natychmiastowego uchylenia zezwolenia Komisja Nadzoru Bankowego może odstąpić od zasięgnięcia opinii.

6c. O uchyleniu zezwolenia, o którym mowa w ust. 6a, Komisja Nadzoru Bankowego powiadamia właściwe władze nadzorcze banku zagranicznego.

6d. O uchyleniu zezwolenia na utworzenie banku krajowego Komisja Nadzoru Bankowego niezwłocznie powiadamia właściwe władze nadzorcze państwa, w którym działa oddział tego banku.

7. Środki podejmowane w ramach nadzoru nie mogą naruszać umów zawartych przez bank, z wyłączeniem umów zawartych przez bank krajowy z podmiotami od niego zależnymi lub z którymi posiada bliskie powiązania oraz umów zawartych przez bank krajowy z podmiotami działającymi w tym samym holdingu finansowym lub holdingu o działalności mieszanej.

Art. 139. 1. Banki oraz oddziały i przedstawicielstwa banków zagranicznych w kraju są obowiązane:

- 1) zawiadomić Komisję Nadzoru Bankowego o podjęciu i zaprzestaniu działalności; dotyczy to również podjęcia i zaprzestania działalności przez oddział banku krajowego w kraju,
- 2) umożliwić upoważnionym osobom wykonywanie czynności określonych w art. 133 ust. 2, a w szczególności udostępnić do wglądu księgi, bilanse, rejestry, plany, sprawozdania i inne dokumenty oraz umożliwić, na pisemne żądanie, sporządzenie kopii tych dokumentów i innych nośników informacji, jak również udzielać wyjaśnień żądanych przez te osoby,
- 3) niezwłocznie zawiadomić Komisję Nadzoru Bankowego o środkach, jakie zostaną podjęte w celu usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w ramach nadzoru, oraz stosować się do wydanych decyzji.

2. Przy wykonywaniu nadzoru nad działalnością oddziału banku zagranicznego przepisy art. 138 stosuje się odpowiednio.

Art. 140. Bank krajowy, którego oddział lub przedstawicielstwo zostało otwarte za granicą, jest obowiązany zawiadomić Komisję Nadzoru Bankowego o podjęciu i zaprzestaniu działalności przez oddział lub przedstawicielstwo.

Art. 141. 1. W razie niewykonywania zaleceń dotyczących prowadzenia działalności z naruszeniem przepisów prawa, statutu, odmowy udzielenia wyjaśnień, informacji, o których mowa w art. 139, Komisja Nadzoru Bankowego może nakładać na członków zarządu banku kary pieniężne do wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto tej osoby, wyliczonego na podstawie wynagrodzenia za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary.

2. Kara nie może być nałożona, jeżeli od uzyskania przez nadzór bankowy wiadomości o czynie określonym w ust. 1 upłynęło więcej niż 6 miesięcy albo od popełnienia tego czynu upłynęło więcej niż 2 lata.

3. Wymierzenie kary pieniężnej nie stanowi przeszkody do zastosowania innych środków przewidzianych w niniejszym rozdziale.

4. Komisja Nadzoru Bankowego odprowadza kwoty wyegzekwowane z tytułu kar pieniężnych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

5. Kara, o której mowa w ust. 1, podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 11a⁽¹⁴³⁾

Nadzór nad oddziałami instytucji kredytowych

Art. 141a-141e.

Rozdział 11b⁽¹⁴⁴⁾

Nadzór skonsolidowany

Art. 141f. 1. Nadzorowi skonsolidowanemu podlega bank krajowy, który:

- 1) jest podmiotem dominującym w stosunku do innego banku krajowego, banku zagranicznego, instytucji kredytowej, instytucji finansowej lub przedsiębiorstwa pomocniczego usług bankowych, lub który posiada bliskie powiązania z innym podmiotem lub podmiotami,
- 2) działa w holdingu finansowym,
- 3) działa w holdingu o działalności mieszanej.

2. Sprawowanie nad bankiem nadzoru skonsolidowanego nie wyłącza stosowania odpowiednich przepisów ustawy regulujących działalność banku jako podmiotu podlegającego nadzorowi indywidualnemu.

3. Komisja Nadzoru Bankowego może zawierać z właściwymi władzami nadzorczymi innych państw porozumienia określające zakres i tryb wykonywania nadzoru skonsolidowanego nad bankami, które działają w holdingu finansowym lub w holdingu o działalności mieszanej z udziałem podmiotu dominującego, mającego siedzibę w innym państwie, oraz bankami zagranicznymi lub instytucjami kredytowymi, w stosunku do których podmiotem dominującym jest bank krajowy. Przepis art. 131 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 141g. 1. Bank, o którym mowa w art. 141f ust. 1 pkt 1, obowiązany jest przekazać Komisji Nadzoru Bankowego niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 30 dni od dnia zatwierdzenia przez walne zgromadzenie akcjonariuszy banku, skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdania finansowe wszystkich podmiotów zależnych lub z którymi posiada bliskie powiązania.

2. Podmiot dominujący w stosunku do banku, o którym mowa w art. 141f ust. 1 pkt 2 i 3, obowiązany jest przekazać Komisji Nadzoru Bankowego niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 30 dni od dnia zatwierdzenia przez walne zgromadzenie podmiotu dominującego, skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone dla całego holdingu oraz sprawozdania finansowe wszystkich podmiotów zależnych.

3. W przypadku gdy podmiot dominujący ma siedzibę za granicą, bank krajowy ma obowiązek przekazania skonsolidowanego sprawozdania finansowego holdingu w terminie 90 dni od dnia odbycia walnego zgromadzenia podmiotu dominującego zatwierdzającego to sprawozdanie oraz sprawozdanie finansowe tych podmiotów holdingu, w stosunku do których bank jest wierzycielem lub dłużnikiem, wraz z ich tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego.

Art. 141h. 1. W celu sprawdzenia uzyskanych informacji, inspektorzy nadzoru bankowego oraz osoby upoważnione przez Komisję Nadzoru Bankowego mogą, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, dokonywać czynności kontrolnych w podmiotach, w stosunku do których podmiotem dominującym jest bank, o którym mowa w art. 141f ust. 1 pkt 1, lub które posiadają bliskie powiązania z tym bankiem, oraz w podmiotach wchodzących w skład holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1 pkt 2 i 3. Przepis art. 139 ust. 1 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku gdy nadzór nad podmiotami, o których mowa w ust. 1, wykonuje Komisja Papierów Wartościowych i Giełd albo Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, Komisja Nadzoru

Bankowego może zwrócić się do właściwego organu o przeprowadzenie w danym podmiocie czynności kontrolnych. W czynnościach kontrolnych mogą uczestniczyć inspektorzy nadzoru bankowego oraz osoby upoważnione przez Komisję Nadzoru Bankowego, którym przysługują takie same prawa i obowiązki, jak pracownikom danego organu.

3. Szczegółowy tryb wykonywania czynności kontrolnych, o których mowa w ust. 2, określają porozumienia, o których mowa w art. 131 ust. 4.

4. Komisja Nadzoru Bankowego może żądać od banku, o którym mowa w art. 141f ust. 1 pkt 1, a także od podmiotu dominującego w holdingu, o którym mowa w art. 141f ust. 1 pkt 2 i 3, zlecenia niezależnemu biegłemu rewidentowi zbadania sytuacji finansowej podmiotów zależnych lub podmiotów posiadających bliskie powiązania z tym bankiem w przypadku, gdy w ocenie Komisji istnieją wątpliwości co do rzetelności zatwierdzonych sprawozdań lub gdy konieczne jest zbadanie związku gospodarczego z innym podmiotem. Koszt zleconego badania ponosi odpowiednio bank lub podmiot dominujący w holdingu, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Jeżeli w wyniku badania zleconego przez Komisję Nadzoru Bankowego nie stwierdzono wątpliwości, o których mowa w ust. 4, koszt badania ponosi Narodowy Bank Polski.

Art. 141i. 1. Podmiot dominujący w stosunku do banku działającego w holdingu finansowym lub w holdingu o działalności mieszanej obowiązany jest zapewnić właściwe funkcjonowanie wewnętrznej kontroli danych i informacji wymaganych w związku ze sprawowaniem nadzoru skonsolidowanego, a także udzielić, na żądanie Komisji Nadzoru Bankowego lub osób upoważnionych przez Komisję Nadzoru Bankowego, wszelkich informacji i wyjaśnień dotyczących działalności holdingu oraz wchodzących w jego skład podmiotów.

Art. 141j. Określając sposób obliczania funduszy własnych, wymogów kapitałowych, współczynnika wypłacalności, progów koncentracji kapitałowej oraz limitów koncentracji wierzytelności, Komisja Nadzoru Bankowego może uwzględnić powiązania banków, o których mowa w art. 141f ust. 1, z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu.

Rozdział 12

Postępowanie naprawcze, likwidacja i upadłość banku

A. Postępowanie naprawcze

Art. 142. 1. W razie powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia albo powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności, zarząd banku niezwłocznie zawiadamia o tym Komisję Nadzoru Bankowego oraz przedstawia jej program postępowania naprawczego, zapewniając jego realizację.

2. Komisja Nadzoru Bankowego może wyznaczyć bankowi termin na opracowanie programu postępowania naprawczego, o którym mowa w ust. 1, oraz zlecić jego uzupełnienie lub ponowne opracowanie.

3. W razie zaniechania działań określonych w ust. 1, Komisja Nadzoru Bankowego może zobowiązać bank do wszczęcia postępowania naprawczego.

4. Bank, w którym powstała strata określona w ust. 1, może połączyć się z innym bankiem tylko po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

Art. 143. 1. Jeżeli program postępowania naprawczego nie jest wystarczający lub jego realizacja nie jest należyta, Komisja Nadzoru Bankowego może:

- 1) zakazać wypłat lub ograniczyć wypłaty z zysków banku za poprzedni rok, a także nakazać przekazanie określonej części lub całości zysku na powiększenie funduszy własnych banku,
- 2) zakazać udzielania lub ograniczyć udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych akcjonariuszom (członkom) banku oraz członkom zarządu, rady nadzorczej i pracownikom,
- 3) wystąpić do zarządu banku z żądaniem zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy (walnego zgromadzenia) w celu rozpatrzenia sytuacji banku, powzięcia decyzji o pokryciu straty bilansowej oraz podjęcia innych uchwał, w tym zwiększenia funduszy własnych, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy.

2. Zarząd banku powinien zwołać nadzwyczajne walne zgromadzenie w ciągu 14 dni, a gdyby tego

nie uczynił, nadzwyczajne walne zgromadzenie może być zwołane przez Komisję Nadzoru Bankowego. Koszty zwołania i odbycia walnego zgromadzenia obciążają bank.

3. Zakazy i żądanie, o których mowa w ust. 1, nie podlegają zaskarżeniu.

Art. 144. 1. Komisja Nadzoru Bankowego, z zastrzeżeniem art. 20a ustawy, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. h), może podjąć decyzję o ustanowieniu kuratora nadzorującego wykonanie programu naprawczego przez bank.

2. Kuratorowi przysługuje prawo uczestniczenia w posiedzeniach organów banku oraz prawo do uzyskiwania wszelkich informacji niezbędnych do wykonywania jego funkcji.

3. Kuratorowi przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu wobec uchwał i decyzji zarządu i rady nadzorczej banku do właściwego sądu gospodarczego w terminie 14 dni od ich powzięcia. Wniesienie sprzeciwu wstrzymuje wykonanie uchwały lub decyzji.

4. Kurator może zaskarżyć uchwałę walnego zgromadzenia akcjonariuszy lub uchwałę walnego zgromadzenia banku spółdzielczego, które naruszają interes banku. W sprawach tych kuratorowi przysługuje uprawnienie przewidziane w art. 422 i art. 424 Kodeksu spółek handlowych, a w odniesieniu do banków spółdzielczych - w art. 42 Prawa spółdzielczego.

5. Decyzja Komisji Nadzoru Bankowego o ustanowieniu kuratora jest natychmiast wykonalna. Od decyzji o ustanowieniu kuratora bank może wnieść skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji. Przepisu art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

6. Funkcję kuratora może pełnić osoba posiadająca kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w zakresie organizacji i zasad działalności banku. Kuratorem może być również osoba prawna.

7. Kurator składa Komisji Nadzoru Bankowego kwartalne sprawozdania ze swojej działalności zawierające ocenę realizacji przez zarząd banku programu naprawczego.

8. Wynagrodzenie kuratora ustala Komisja Nadzoru Bankowego, z tym że nie może ono być wyższe niż wynagrodzenie prezesa banku, w którym ustanowiono kuratora. Koszty związane z wykonywaniem funkcji kuratora obciążają koszty działalności banku.

Art. 145. 1. Jeżeli zarząd banku nie przekaze programu postępowania naprawczego zgodnie z art. 142 ust. 1 albo gdy realizacja tego programu okaże się nieskuteczna, Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć decyzję o ustanowieniu zarządu komisarycznego na czas realizacji programu postępowania naprawczego. Ustanowienie zarządu komisarycznego nie wpływa na organizację i sposób działania banku jako osoby prawnej, z wyjątkiem zmian przewidzianych ustawą.

2. Na zarząd komisaryczny przechodzi prawo podejmowania uchwał i decyzji we wszystkich sprawach zastrzeżonych w ustawie i statucie do właściwości władz i organów banku. Z dniem ustanowienia zarządu komisarycznego członkowie zarządu banku zostają odwołani z mocy prawa, a ustanowione wcześniej prokury i pełnomocnictwa wygasają. Na czas trwania zarządu komisarycznego kompetencje innych organów banku zostają zawieszone.

3. Zarząd komisaryczny wykonuje również zadania określone w decyzji o ustanowieniu zarządu.

4. Od decyzji o ustanowieniu zarządu komisarycznego rada nadzorcza może wnieść skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji. Przepisu art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

5. Zarząd komisaryczny opracowuje i uzgadnia z Komisją Nadzoru Bankowego program postępowania naprawczego, kieruje jego realizacją oraz nie rzadziej niż co 3 miesiące informuje Komisję Nadzoru Bankowego i radę nadzorczą o wynikach realizacji programu.

6. Ustanowienie zarządu komisarycznego podlega zgłoszeniu do rejestru właściwego dla banku.

Art. 146. 1. Członkowie zarządu komisarycznego otrzymują w razie potrzeby urlop bezpłatny w macierzystym zakładzie pracy na czas pełnienia tej funkcji.

2. Okres urlopu bezpłatnego zalicza się do okresów pracy oraz innych okresów, od których zależy nabycie uprawnień pracowniczych.

3. Wynagrodzenie członków zarządu komisarycznego ustala Komisja Nadzoru Bankowego, z tym że nie może ono być wyższe niż wynagrodzenie członków dotychczasowego zarządu. Koszty działalności zarządu komisarycznego obciążają bank.

B. Likwidacja, przejęcie banku

Art. 147. 1. Jeżeli po upływie 6 miesięcy od daty nadzwyczajnego walnego zgromadzenia zwanego w trybie określonym w art. 143 ust. 1 pkt 3 strata przekraczała będzie połowę funduszy własnych, Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć decyzję o:

- 1) przejęciu banku przez inny bank, za zgodą banku przejmującego,
- 2) likwidacji banku,
- 3) wystąpieniu do Rady Ministrów o likwidację banku - w przypadku banku państwowego.

2. Decyzję o przejęciu banku przez inny bank lub o likwidacji banku Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć również w innym terminie niż określony w ust. 1, jeżeli wystąpiły okoliczności grożące niewypłacalnością banku lub obniżeniem sumy funduszy własnych banku w takim stopniu, że nie byłyby spełnione wymagania obowiązujące przy tworzeniu banku.

3. Od decyzji, o której mowa w ust. 1 i 2, rada nadzorcza może wnieść skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 7 dni od daty doręczenia decyzji. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji, jednakże przed rozpatrzeniem skargi nie może być rozpoczęte upływnianie majątku banku w likwidacji ani przejęcie majątku banku przez bank przejmujący. Przepisu art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

Art. 148. 1. Z dniem podjęcia przez Komisję Nadzoru Bankowego decyzji o przejęciu banku przez inny bank:

- 1) zarząd banku, zarząd komisaryczny oraz rada nadzorcza przejmowanego banku ulegają rozwiązaniu, a kompetencje walnego zgromadzenia zostają zawieszone,
- 2) bank przejmujący obejmuje zarząd majątkiem banku przejętego,
- 3) wygasają prokury i pełnomocnictwa udzielone przez przejęty bank.

2. Bank przejmujący dwukrotnie ogłosi w pismach o zasięgu ogólnopolskim i w Monitorze Sądowym i Gospodarczym decyzję o przejęciu banku oraz wezwie wierzycieli tego banku do zgłoszenia roszczeń w terminie miesiąca od daty ostatniego ogłoszenia. Obowiązek ten nie dotyczy wierzycieli z tytułu rachunków bankowych. W przypadku banków spółdzielczych wystarczające jest ogłoszenie w piśmie lokalnym i Monitorze Spółdzielczym.

3. Bank przejmujący zgłosi do właściwego rejestru przejęcie banku wraz z wnioskiem o wykreślenie z rejestru banku przejmowanego.

Art. 149. 1. Przejęcie banku następuje na podstawie bilansu sporządzonego na dzień przejęcia. Z tym dniem bank przejmujący wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki banku przejmowanego.

2. Bilans, o którym mowa w ust. 1, powinien być zbadany przez biegłego rewidenta uprawnionego do badania sprawozdań finansowych banków.

Art. 150. Fundusze własne przejętego banku przeznacza się na pokrycie strat bilansowych tego banku.

Art. 151. Po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli banku przejętego bank przejmujący dokonuje wypłat akcjonariuszom lub członkom banku przejętego z jego pozostałego majątku w proporcji do posiadanego uprzednio kapitału albo wydaje akcjonariuszom tego banku akcje własne, a w przypadku banku spółdzielczego przyznaje członkom banku przejętego prawo do funduszu udziałowego odpowiedniej wartości. Wydanie akcji własnych nastąpi po ustalonej cenie emisyjnej, nie wyższej jednak niż wartość księgowa akcji, natomiast wartość prawa do funduszu udziałowego jest ustalana przy uwzględnieniu ostatniego zatwierdzonego bilansu banku przejmującego.

Art. 152. Bank przejmujący może żądać zmiany treści zobowiązania zaciągniętego przez czynność prawną banku przejętego w okresie roku przed przejęciem, jeżeli w wyniku tej czynności druga strona uzyskała wierzytelność na warunkach korzystniejszych od stosowanych wówczas przez bank przejęty. Powództwo banku przejmującego rozpoznaje właściwy miejscowo sąd wojewódzki sąd gospodarczy.

Art. 153. 1. Zarząd nad majątkiem likwidowanego banku obejmuje powołany przez Komisję Nadzoru Bankowego likwidator, na którego przechodzą uprawnienia zastrzeżone w ustawie i statucie dla organów banku. Likwidator reprezentuje bank w likwidacji w sądzie i poza sądem.

2. Z dniem przejęcia zarządu majątkiem likwidowanego banku przez likwidatora:

- 1) rada nadzorcza, zarząd i inne organy banku ulegają rozwiązaniu,

2) członkowie rady nadzorczej banku oraz członkowie zarządu banku zostają odwołani z mocy prawa.

Art. 154. Likwidacja banku jest prowadzona zgodnie z zasadami obowiązującymi przy likwidacji spółek handlowych, spółdzielni lub stosownie do przepisów, o których mowa w art. 14, z tym że:

- 1) w okresie likwidacji nie wypłaca się dywidendy ani oprocentowania udziałów,
- 2) bilans otwarcia likwidacji, program likwidacji oraz rachunek z przeprowadzonej likwidacji podlegają zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Bankowego,
- 3) likwidator nie rzadziej niż raz na miesiąc składa Komisji Nadzoru Bankowego sprawozdanie z przebiegu likwidacji,
- 4) podział pomiędzy akcjonariuszy (członków) majątku pozostałego po zaspokojeniu i zabezpieczeniu wierzycieli nie może nastąpić przed upływem roku od daty ostatniego ogłoszenia o otwarciu likwidacji.

Art. 155. 1. Likwidatorowi przysługuje prawo żądania zmiany treści zobowiązania, o którym mowa w art. 152. Może on potrącić z wierzytelności likwidowanego banku dług wynikający z rachunku bankowego także wtedy, gdy terminy jego spłaty jeszcze nie nastąpiły.

2. Po zakończeniu likwidacji likwidator sporządza sprawozdanie likwidacyjne i składa je Komisji Nadzoru Bankowego oraz sądowi rejestrowemu z wnioskiem o wykreślenie banku z rejestru.

Art. 156. Szczegółowe warunki i tryb przejęcia lub likwidacji banku oraz powołanie likwidatora określa decyzja, o której mowa w art. 147 ust. 1.

Art. 157. Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć decyzję o odwołaniu likwidatora wyznaczonego przez bank, jeżeli prowadzi on likwidację banku w sposób zagrażający bezpieczeństwu środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych. Komisja Nadzoru Bankowego powołuje wówczas nowego likwidatora.

C. Upadłość banku

Art. 158. 1. Jeżeli według bilansu aktywa banku nie wystarczają na zaspokojenie jego zobowiązań, zarząd banku, zarząd komisaryczny lub likwidator powiadamia o tym niezwłocznie Komisję Nadzoru Bankowego, która podejmuje decyzję o zawieszeniu działalności banku, a następnie decyzję o jego przejęciu przez inny bank, za zgodą banku przejmującego, albo występuje do właściwego sądu wojewódzkiego z wnioskiem o ogłoszenie upadłości, o czym zawiadamia Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Uprawnienie do żądania ogłoszenia upadłości banku przysługuje wyłącznie Komisji Nadzoru Bankowego.

2. W przypadku banku spółdzielczego powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, może być złożone także przez zarząd banku zrzeszającego, którego bank spółdzielczy jest akcjonariuszem.

3. Decyzję o zawieszeniu działalności banku oraz jego przejęciu albo wystąpieniu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć także z własnej inicjatywy, jeżeli nie nastąpi powiadomienie, o którym mowa w ust. 1.

4. Decyzja o zawieszeniu działalności banku jest podawana do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

5. Decyzja o zawieszeniu działalności nie podlega zaskarżeniu.

6. Podejmując decyzję wymienioną w ust. 1, Komisja Nadzoru Bankowego może zawiesić działalność zarządu i innych organów banku i jednocześnie powołać zarząd komisaryczny.

Art. 159. 1. W okresie zawieszenia działalności bank:

- 1) nie reguluje swoich zobowiązań, z wyjątkiem związanych z ponoszeniem uzasadnionych kosztów bieżącej działalności, i nie prowadzi działalności bankowej poza windykacją należności z tytułu wcześniej udzielonych kredytów, pożyczek pieniężnych lub akredytyw,
- 2) nie wypłaca środków pochodzących z nadwyżki bilansowej ani oprocentowania wkładów.

2. W okresie zawieszenia w stosunku do banku nie może zostać wszczęte postępowanie egzekucyjne, a wszczęte wcześniej ulega zawieszeniu. Zawieszeniu ulega również egzekucja z rachunków bankowych prowadzonych przez ten bank.

3. Warunki i zakres działalności banku w okresie zawieszenia określa decyzja, o której mowa w art. 158 ust. 1.

Art. 160. 1. O ogłoszeniu upadłości banku orzeka właściwy miejscowo sąd wojewódzki sąd gospodarczy, w składzie trzech sędziów zawodowych, najpóźniej w terminie miesiąca od otrzymania wniosku.

2. Przed rozstrzygnięciem wniosku o ogłoszenie upadłości sąd wysłuchuje przedstawiciela Komisji Nadzoru Bankowego oraz prezesa i ewentualnie innych członków ostatniego zarządu banku, którego dotyczy wniosek, a w przypadku banku państwowego lub banku będącego jednoosobową spółką Skarbu Państwa również przedstawiciela Ministra Skarbu Państwa, a także przedstawiciela Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, jeżeli bank jest objęty pomocą tego Funduszu.

3. Sąd wyznacza syndyka upadłości spośród osób posiadających znajomość organizacji i zasad działalności banków. Syndykiem może być również inny bank.

4. Ogłaszając upadłość banku, sąd ustanawia kuratora do reprezentowania upadłego banku w postępowaniu upadłościowym.

5. Komisji Nadzoru Bankowego i bankowi służy zażalenie na postanowienie sądu w przedmiocie ogłoszenia upadłości banku.

Art. 161. Z dniem ogłoszenia upadłości:

- 1) wymagalne stają się wszystkie zobowiązania upadłego banku, których termin płatności jeszcze nie nastąpił,
- 2) ulegają rozwiązaniu:
 - a) umowy rachunku bankowego; oprocentowanie rachunków bankowych jest naliczane do dnia ogłoszenia upadłości,
 - b) umowy kredytu i pożyczki, jeżeli do dnia ogłoszenia upadłości nie nastąpiło oddanie środków pieniężnych do dyspozycji kredytobiorcy (pożyczkobiorcy),
 - c) umowy poręczenia, gwarancji bankowych i akredytyw, jeżeli do dnia ogłoszenia upadłości bank nie otrzymał prowizji z tytułu tych czynności,
 - d) umowy o udostępnienie skrytek sejfowych oraz umowy przechowania, z tym że wydanie przedmiotów i papierów wartościowych powinno nastąpić w terminie uzgodnionym z oddającym na przechowanie,
- 3) uczestnikiem postępowania upadłościowego staje się Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Art. 162. Z dniem objęcia przez syndyka zarządu upadłym bankiem organy banku ulegają rozwiązaniu z mocy prawa oraz zostaje odwołany zarząd komisaryczny i kurator, o którym mowa w art. 144 ust. 1.

Art. 163. 1. Niezwłocznie po powołaniu syndyk zgłasza do rejestru, do którego bank jest wpisany, jego upadłość oraz dwukrotnie ogłasza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i w Monitorze Sądowym i Gospodarczym wezwanie do wierzycieli o zgłaszanie wierzytelności w terminie 3 miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia, chyba że sąd ustali krótszy termin.

2. Obowiązek zgłaszania nie dotyczy wierzytelności obejmujących środki zgromadzone na rachunkach bankowych oraz wierzytelności, o których mowa w art. 2 pkt 2 ustawy, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. h).

3. Syndyk składa co 3 miesiące Komisji Nadzoru Bankowego sprawozdania ze swojej działalności.

Art. 164. 1. Wniosek o dopuszczenie do zawarcia układu między upadłym bankiem a jego wierzycielami może być złożony przez akcjonariuszy (członków) reprezentujących dwie trzecie kapitału lub funduszu udziałowego upadłego banku, a w stosunku do banku spółdzielczego - również przez bank zrzeszający, którego bank spółdzielczy jest akcjonariuszem.

2. Przed wydaniem postanowienia w sprawie dopuszczenia do zawarcia układu, sędzia-komisarz wysłuchuje składającego wniosek, syndyka oraz przedstawiciela Komisji Nadzoru Bankowego.

Art. 165. 1. Jeżeli nie dojdzie do zawarcia układu, sędzia-komisarz, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Bankowego, określi warunki nabycia przedsiębiorstwa bankowego przez inne banki oraz wyznaczy termin składania ofert.

2. Prawo nabycia na podstawie oceny złożonych pisemnych ofert przyznaje sędzia-komisarz po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Bankowego.

3. Nabycie przedsiębiorstwa bankowego następuje w stanie wolnym od obciążeń, z wyjątkiem

zobowiązań z tytułu rachunków bankowych oraz służebności gruntowych.

4. Syndyk zgłasza nabycie banku do rejestru, w którym bank był wpisany.

Art. 166. 1. Jeżeli nie nastąpi nabycie przedsiębiorstwa bankowego w całości, syndyk za zezwoleniem sędziego-komisarza przystąpi do sprzedaży poszczególnych składników majątku banku. Sprzedaż nieruchomości będących własnością banku następuje według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o licytacji.

2. Nabycie składników majątku następuje w stanie wolnym od wszelkich obciążeń, z wyjątkiem służebności gruntowych.

Art. 167. Przy zaspokajaniu należności przypadających od upadłego banku i nie objętych przepisem art. 165 ust. 3 stosuje się odpowiednio art. 204 Prawa upadłościowego, z tym że:

- 1) należności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, o których mowa w art. 30 ustawy, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. h), oraz należności Skarbu Państwa powstałe wskutek zaspokojenia roszczeń z tytułu jego odpowiedzialności za rachunki oszczędnościowe ulegają zaspokojeniu po zaspokojeniu należności wynikających z art. 204 § 1 pkt 1 Prawa upadłościowego,
- 2) należności przypadające z tytułu rachunków bankowych ulegają zaspokojeniu po zaspokojeniu należności, o których mowa w pkt 1,
- 3) należności Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego powstałe z tytułu udzielonych gwarancji na wypłatę części środków pieniężnych z rachunków oszczędnościowych ulegają zaspokojeniu po zaspokojeniu należności, o których mowa w pkt 2, przed zaspokojeniem należności z tytułu podatków.

Art. 168. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie do postępowania w przedmiocie upadłości banku stosuje się przepisy Prawa upadłościowego, z wyjątkiem art. 13 oraz art. 218 § 1 pkt 1.

Art. 169. W związku z likwidacją lub upadłością banku bądź ustanowieniem zarządu komisarycznego posiadane uprawnienia członków władz banku dotyczące wypłaty odpraw pieniężnych i wynagrodzeń za okres po rozwiązaniu stosunku pracy tracą moc.

Rozdział 13

Odpowiedzialność cywilna i karna

Art. 170. 1. Wykonywanie czynności bankowych bez zezwolenia nie stanowi podstawy do pobierania oprocentowania, prowizji, opłat ani innego wynagrodzenia.

2. Kto otrzymał oprocentowanie, prowizję, opłatę lub inne wynagrodzenie za czynności, o których mowa w ust. 1, jest zobowiązany do ich zwrotu.

Art. 171. 1. Kto bez zezwolenia prowadzi działalność polegającą na gromadzeniu środków pieniężnych innych osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, w celu udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych lub obciążania ryzykiem tych środków w inny sposób, podlega grzywnie do 5.000.000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Tej samej karze podlega, kto, prowadząc działalność zarobkową wbrew warunkom określonym w ustawie, używa w nazwie jednostki organizacyjnej nie będącej bankiem lub do określenia jej działalności lub reklamy wyrazów "bank" lub "kasa".

3. Tej samej karze podlega także ten, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 lub 2 działając w imieniu lub w interesie osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej.

4. Kto, będąc obowiązany do podania uprawnionym organom informacji dotyczących banku i klientów banku w zakresie ustalonym w ustawie, podaje nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane, podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 3.

5. Kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy bankowej, ujawnia lub wykorzystuje informacje stanowiące tajemnicę bankową, niezgodnie z upoważnieniem określonym w ustawie, podlega grzywnie do 1.000.000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 3.

6. Kto, będąc odpowiedzialnym za zapewnienie właściwego funkcjonowania wewnętrznej kontroli danych i informacji wymaganych w związku ze sprawowaniem nadzoru skonsolidowanego lub za

udzielanie informacji i wyjaśnień na żądanie Komisji Nadzoru Bankowego, nie wykonuje ciążącego na nim obowiązku albo wykonuje go nierzetelnie lub nieterminowo, podlega grzywnie do 1.000.000zł lub karze pozbawienia wolności do lat 3.

7. Kto, będąc odpowiedzialnym za sporządzenie lub przedstawienie Komisji Nadzoru Bankowego skonsolidowanego sprawozdania finansowego lub innych sprawozdań związanych z nadzorem skonsolidowanym, nie wykonuje ciążącego na nim obowiązku albo wykonuje go nierzetelnie lub nieterminowo, podlega grzywnie do 500.000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 2.

Rozdział 14

Przepisy przejściowe, zmiany w przepisach obowiązujących i przepisy końcowe

Art. 172. 1. Banki, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają przewidzianych w niej wymagań dotyczących wielkości funduszy własnych, są obowiązane:

- 1) w terminie do dnia 31 grudnia 1998 r. osiągnąć współczynnik wypłacalności określony w art. 128 oraz uzyskać zwiększenie sumy funduszy własnych do poziomu wymaganego przy tworzeniu banku,
- 2) opracować w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy program osiągnięcia współczynnika wypłacalności, o którym mowa w pkt 1, i przedłożyć Komisji Nadzoru Bankowego.

2. W uzasadnionych przypadkach Komisja Nadzoru Bankowego przedłuży termin określony w ust. 1 pkt 1, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 1999 r.

3. Bank spółdzielczy, który zrzeszył się z bankiem zrzeszającym, jest obowiązany uzyskać zwiększenie sumy funduszy własnych do poziomu nie niższego niż:

- 1) równowartość 300.000 EURO - do dnia 31 grudnia 2001 r., obliczonych w złotych według średniego kursu wynikającego z tabeli kursów ogłaszanej przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na koniec roku poprzedzającego rok osiągnięcia wymaganego progu kapitałowego,
- 2) równowartość 500.000 EURO - do dnia 31 grudnia 2005 r., obliczonych w złotych według średniego kursu wynikającego z tabeli kursów ogłaszanej przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na koniec roku poprzedzającego rok osiągnięcia wymaganego progu kapitałowego,
- 3) równowartość 1.000.000 EURO - do dnia 31 grudnia 2010 r., obliczonych w złotych według średniego kursu wynikającego z tabeli kursów ogłaszanej przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na koniec roku poprzedzającego rok osiągnięcia wymaganego progu kapitałowego.

Art. 173. 1. Banki, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają przewidzianych w niej wymagań dotyczących wysokości kapitału założycielskiego, są obowiązane w terminie do dnia 31 grudnia 1999 r. podwyższyć wysokość tego kapitału do kwoty określonej w art. 32 ust. 1.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do banków spółdzielczych.

Art. 174. 1. Fundusz ryzyka, o którym mowa w art. 96 ustawy wymienionej w art. 193, ulega likwidacji z pierwszym dniem roku obrotowego (podatkowego) rozpoczynającego się począwszy od dnia 1 stycznia 1998 r., z tym że kwoty stanowiące równowartość odpisów na ten fundusz, pomniejszone o podatek dochodowy od osób prawnych obliczony zgodnie z ust. 3, przekazuje się na kapitał rezerwy banku, a kwotę podatku przenosi się na zobowiązanie banku wobec budżetu.

2. Kwota odpisów zgromadzonych na funduszu ryzyka, o którym mowa w ust. 1, utworzona:

- 1) z zysku banku nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych,
- 2) w ciężar kosztów:
 - a) nie podlega opodatkowaniu w części odpowiadającej 50% tej kwoty oraz
 - b) podlega opodatkowaniu w części odpowiadającej 50% tej kwoty, z tym że podatek wpłaca się począwszy od roku podatkowego rozpoczynającego się w 1998 r., w okresie 3 lat podatkowych, w równych ratach miesięcznych w każdym roku.

3. Kwoty, o której mowa w ust. 2 pkt 2 lit. b), nie łączy się z przychodami z innych źródeł, a podatek określa się w wysokości stanowiącej iloczyn tej kwoty i stawki podatku wynoszącej 40%.

4. Wpłat podatku dochodowego od osób prawnych, o którym mowa w ust. 2, dokonuje się w terminach wpłat zaliczek na ten podatek, określonych w odrębnych przepisach.

Art. 175. Przepisy rozdziału 2 stosuje się również do postępowania nie zakończonego przed wejściem w życie ustawy zezwoleniem Prezesa Narodowego Banku Polskiego na utworzenie banku lub

otwarcie oddziału banku zagranicznego albo oddziału banku krajowego za granicą, jak również na otwarcie przedstawicielstwa banku zagranicznego.

Art. 176. Postępowanie naprawcze, likwidacyjne i upadłościowe wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy toczy się od tego dnia według przepisów ustawy.

Art. 177. 1. Banki działające w dniu wejścia w życie ustawy są bankami w rozumieniu tej ustawy oraz zachowują uprawnienia i obowiązki w zakresie, w jakim nie są z nią sprzeczne.

2. Banki z udziałem kapitału zagranicznego, działające w dniu wejścia w życie ustawy, stają się bankami z udziałem osób zagranicznych.

3. Wpłacony w walutach obcych kapitał akcyjny banków utworzonych przez osoby zagraniczne lub z udziałem osób zagranicznych zostaje przeliczony na złote, według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w dniu wejścia w życie ustawy.

akty wykonawcze

Art. 178. 1. Bank, który rozpoczął działalność przed dniem wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 193, i nie posiada zezwolenia Prezesa Narodowego Banku Polskiego na utworzenie banku, jest upoważniony do wykonywania czynności bankowych ustalonych w statucie w zakresie, w jakim nie sprzeciwiają się temu przepisy ustawy.

2. W stosunku do banku, o którym mowa w ust. 1, zamiast przewidzianego w art. 138 ust. 3 pkt 4 i w ust. 6 uchylecia zezwolenia na utworzenie banku stosuje się decyzję o zakazie wykonywania niektórych lub wszystkich czynności bankowych.

Art. 179. Przewidziane w ustawie ograniczenia dotyczące nabywania oraz wnoszenia udziałów i wkładów do innej osoby prawnej, w tym nabywania przez banki akcji i zamiany wierzytelności na składniki w majątku dłużnika, nie obowiązują w toku postępowania określonego w ustawie z dnia 3 lutego 1993 r. o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 18, poz. 82, z 1996 r. Nr 52, poz. 235, Nr 106, poz. 496 i Nr 118, poz. 561 oraz z 1997 r. Nr 98, poz. 603).

Art. 180. Banki, które w dniu wejścia w życie ustawy przekraczają limity określone w art. 6 ust. 1 pkt 1 i w ust. 3 oraz w art. 71, obowiązane są osiągnąć te limity do dnia 31 grudnia 1999 r.

Art. 181. Do umów zawartych przez banki, w tym do gwarancji bankowych i połączeń udzielonych przed wejściem w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem art. 152.

Art. 182. 1. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w niniejszej ustawie, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy, obowiązują dotychczasowe przepisy wykonawcze, o ile nie są sprzeczne z przepisami tej ustawy.

2. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Prezes Narodowego Banku Polskiego ogłosi w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego wykaz obowiązujących dotychczas przepisów wykonawczych.

Art. 183. Dowody na okaziciela wystawione w związku z umowami na wkłady oszczędnościowe zawartymi przed wejściem w życie ustawy zachowują moc do czasu wygaśnięcia tych umów, chyba że strony postanowią wcześniej przekształcić je w umowy rachunku oszczędnościowego, o których mowa w art. 50 ust. 2.

Art. 184. Przepisów art. 49 ustawy, o której mowa w art. 4 pkt 8, nie stosuje się do banków.

Art. 185. Bank Gospodarstwa Krajowego jest bankiem państwowym i działa na podstawie ustawy - Prawo bankowe, z tym że do zakresu jego działalności należy również wykonywanie czynności:

1) dotyczących instytucji kredytowych zlikwidowanych lub uznanych za zlikwidowane na podstawie dekretów z dnia 25 października 1948 r.:

a) o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych (Dz. U. Nr 52, poz. 410, z 1949 r. Nr 35, poz. 256 i z 1951 r. Nr 31, poz. 240),

b) o zasadach i trybie likwidacji niektórych instytucji kredytu długoterminowego (Dz. U. Nr 52, poz.

- 411 i z 1951 r. Nr 31, poz. 241),
c) o reformie bankowej (Dz. U. z 1951 r. Nr 36, poz. 279 i z 1957 r. Nr 31, poz. 136),
2) zleconych przez Ministra Finansów, przy czym warunki wykonania zlecenia bank uzgadnia ze zlecającym.

Art. 186. W ustawie z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 1996 r. Nr 54, poz. 245) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3e w ust. 2 po wyrazach "przypadków, gdy" dodaje się wyrazy "akcje spółki zostały dopuszczone do publicznego obrotu albo";
- 2) w art. 8 w ust. 1 dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:
 - "6) nabycie nieruchomości przez cudzoziemca, będącego bankiem i jednocześnie wierzycielem hipotecznym, w trybie przejęcia nieruchomości na własność w wyniku bezskutecznej licytacji w postępowaniu egzekucyjnym,
 - 7) nabycie lub objęcie przez bank będący osobą prawną określoną w art. 1 ust. 2 pkt 3 akcji lub udziałów w spółce, o której mowa w art. 3e, w związku z dochodzeniem przez ten bank roszczeń wynikających z dokonanych czynności bankowych."

Art. 187. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 1, poz. 2, Nr 43, poz. 163, Nr 80, poz. 368, Nr 87, poz. 406, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 5, poz. 25, Nr 86, poz. 433, Nr 96, poz. 478, Nr 133, poz. 654 i Nr 142, poz. 704, z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 34, poz. 146, Nr 90, poz. 405, Nr 137, poz. 639 i Nr 147, poz. 686 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 44, Nr 28, poz. 153, Nr 79, poz. 484, Nr 96, poz. 592, Nr 107, poz. 685, Nr 118, poz. 754, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz. 776 i 777, Nr 137, poz. 926 i Nr 139, poz. 932-934) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 12 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
 - "6) w bankach - kwota stanowiąca równowartość rezerwy na ryzyko ogólne, utworzonej zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 937) rozwiązanej lub wykorzystanej w inny sposób.";
- 2) w art. 15 po ust. 1g dodaje się ust. 1h w brzmieniu:

"1h. W bankach kosztem uzyskania przychodów jest także rezerwa na ryzyko ogólne tworzona w roku podatkowym zgodnie z art. 130 ustawy, o której mowa w art. 12 ust. 1 pkt 6.";
- 3) w art. 16 w ust. 1 w pkt 25 w lit. b) skreśla się wyrazy "a w bankach - pomniejszonych także o połowę tej części funduszu ryzyka, w jakim pokryto nim spłacone kredyty (pożyczki)".

Art. 188. W ustawie z dnia 24 czerwca 1994 r. o restrukturyzacji banków spółdzielczych i Banku Gospodarki Żywnościowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 80, poz. 369, z 1995 r. Nr 142, poz. 704, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i z 1997 r. Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 skreśla się wyrazy "za zgodą Prezesa Narodowego Banku Polskiego, wydaną w porozumieniu z Ministrem Finansów, na wniosek założycieli";
- 2) w art. 5 w ust. 1 w pkt 1 dodaje się wyrazy "na zasadach i w trybie określonych w rozdziale 3 ustawy - Prawo bankowe";
- 3) w art. 5 w ust. 1 skreśla się pkt 2;
- 4) w art. 6 wyrazy "art. 8" zastępuje się wyrazami "art. 6 ust. 1 pkt 1";
- 5) w art. 18 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Akcjonariuszowi banku krajowego przysługuje na walnym zgromadzeniu jeden głos z każdej posiadanej akcji. Akcjonariusze, o których mowa w ust. 2, nie mogą objąć łącznie więcej niż 24% akcji dających prawo głosu na walnym zgromadzeniu.";
- 6) w art. 23:
 - a) w ust. 2 wyrazy "Prezesa Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisję Nadzoru Bankowego",
 - b) w ust. 6 wyrazy "Prezes Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisja Nadzoru Bankowego";
- 7) po art. 31 dodaje się art. 31a w brzmieniu:

"Art. 31a. 1. Bankowi Unii Gospodarczej S.A. w Warszawie oraz Gospodarczemu Bankowi Południowo-Zachodniemu S.A. we Wrocławiu, niezależnie od uprawnień określonych w umowie zrzeszenia zawartej na podstawie przepisów Prawa bankowego,

przysługują w stosunku do zrzeszonych w nich banków spółdzielczych uprawnienia i obowiązki wynikające z art. 4, art. 5 ust. 2, art. 6, art. 8 ust. 1 oraz art. 15 ust. 4.

2. Banki, o których mowa w ust. 1, mogą wyrazić zgodę na rozszerzenie obszaru działania zrzeszonego banku spółdzielczego do granic regionu określonego w trybie art. 30 ust. 2 i 3."

Art. 189. W ustawie z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. z 1993 r. Nr 108, poz. 486 i Nr 134, poz. 646, z 1995 r. Nr 5, poz. 25 i Nr 85, poz. 462, z 1996 r. Nr 75, poz. 357 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 34b po ust. 7 dodaje się ust. 8-12 w brzmieniu:

"8. Podatnik będący osobą fizyczną nie prowadzącą działalności gospodarczej, który nie wyraził zgody na udzielenie urzędowi skarbowemu informacji w zakresie, o którym mowa w art. 34a ust. 1-3, ani też nie upoważnił banku do przekazania tych informacji urzędowi skarbowemu, może wnieść sprzeciw w terminie 3 dni od dnia powiadomienia go przez urząd skarbowy o skierowaniu do instytucji finansowej żądania sporządzenia i przekazania informacji, w przypadku naruszenia przepisów ustawy albo stwierdzenia błędu w identyfikacji podatnika.

9. Sprzeciw wraz z uzasadnieniem wnosi się za pośrednictwem właściwego urzędu skarbowego w formie pisemnej do sądu rejonowego, właściwego dla miejsca zamieszkania lub siedziby dłużnika. Urząd skarbowy niezwłocznie zawiadamia bank o wniesieniu przez podatnika sprzeciwu. W postępowaniu sądowym sprzeciw jest rozpatrywany na podstawie przepisów księgi drugiej Kodeksu postępowania cywilnego - postępowanie nieprocesowe, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

10. Wnoszący sprzeciw uiszcza stały wpis.

11. Sąd uchyla żądanie urzędu skarbowego, jeżeli narusza ono przepisy ustawy, a w przeciwnym przypadku sprzeciw oddala. Postanowienie sądu wymaga uzasadnienia. Na postanowienie sądu służy środek odwoławczy.

12. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, wysokość wpisu wnoszonego od sprzeciwu.";

- 2) po art. 49i dodaje się art. 49j w brzmieniu:

"Art. 49j. 1. W okresie do dnia 31 grudnia 1999 r. instytucje finansowe wymienione w art. 34a ust. 1-3 mogą wystąpić z wnioskiem do urzędu skarbowego, który zażądał przekazania informacji, o ograniczenie ich zakresu.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składany jest w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania i wymaga uzasadnienia.

3. Urząd skarbowy w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku postanawia ostatecznie o zakresie żądanych informacji."

Art. 190. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 oraz z 1997 r. Nr 32, poz. 183, Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 118, poz. 754 oraz Nr 139, poz. 933 i 934) w art. 81:

a) w ust. 1 wyrazy "Prezes Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisja Nadzoru Bankowego",

b) w ust. 2 w pkt 2 wyrazy "Prezesem Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisją Nadzoru Bankowego".

Art. 191. W ustawie z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 80, poz. 507, Nr 103, poz. 651 i Nr 115, poz. 741) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3:

a) w ust. 2 wyrazy "Prezesa Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisję Nadzoru Bankowego",

b) w ust. 4 wyrazy "Prezes Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisja Nadzoru Bankowego";

- 2) w art. 7 wyrazy "Prezes Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisja Nadzoru Bankowego".

Art. 192. W ustawie z dnia 14 czerwca 1996 r. o łączeniu i grupowaniu niektórych banków w formie spółki akcyjnej (Dz. U. Nr 90, poz. 406 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 770) w art. 10 w ust. 4 wyrazy "Prezes Narodowego Banku Polskiego" zastępuje się wyrazami "Komisja Nadzoru Bankowego".

Art. 193. Traci moc ustawa z dnia 31 stycznia 1989 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 1992 r. Nr 72, poz. 359, z 1993 r. Nr 6, poz. 29, Nr 28, poz. 127 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 80, poz. 369 i Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 4, poz. 18 i Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 10, poz. 61, Nr 75, poz. 357, Nr 90, poz. 406, Nr 106, poz. 496 i Nr 149, poz. 703 oraz z 1997 r. Nr 23, poz. 117, Nr 24, poz. 119, Nr 71, poz. 449, Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 137, poz. 926), z wyjątkiem przepisów art. 121 ust. 2 i 3.

Art. 194. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.